

POSTISARV

Nr. 2. 1940

PLUHTEIN

Iga mööduva 24 tunni

sündmused nii kodu- kui ka välismaal leiate vara hommikul ilmuvast

„PÄEVALEHEST“

Peale selle juhtkirju, huvipakkuvaid reisikirjeldusi, vesteid, romaane ja muud huvitavat

KIRJANDUST, KOOLIRAAMATUID
KOOLI- ja KANTSELEITARBEID jne.
soovitavad suures valikus

„Päevalehe“ raamatukauplused

Tallinn, Pärnu mnt. 10, Pikk tän. 2

Tartu Linnapank

TARTUS, RAEKOJAS, TELEFONID 22-32 ja 31-32

Võtab raha hoiule jooksvale arvele,
kindla tähtaja peale ja kuude viisi.

Annab laenusid.

Ostab ja müüb väärtpabereid.

Müüb Riigi Klassiloterii pileteid.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Korrespondendid kõigis kodumaa linnades ja
rahvarikkamates kohtades maal.

Saadaval hoiukarbid.

POSTISARV

POSTI-, TELEGRAAFI-, TELEFONI- ja RAADIOTEENIJATE AJAKIRI

POSTI-, TELEGR.-, TELEFONITEENIJATE KUTSEÜHINGU, TEHNILISE ALA TEENIJATE ÜHINGU
ja TALLINNA PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU HÄÄLEKANDJA * ILMUB KORD KUUS

Nõ 2 (78)

Veebruar 1940

8. aastak.

Tänapäev meie iseolemise teel

Vabariigi saabuv 22. aastapäev leiab meid hoopis uutes oludes. Esmakordselt üle 20-aastase vahemaa seisame lähedases kokkupuutumises välisjõudude vägevate tormikeeristega, ürgsete, karmide ja väikerahvastele ohtlike ja mitteomaste tungide ja taotluste rajuilmaga. Riigid langevad kui mängumajad ja rahvaste enesemääramise õigus näib sõltuvat ennekõike koostööst ja läbisaamisest suurte naabritega. Läänemeri on paljude riikide huvide tunglemise paigaks. Elu tema rannikutel on seepärast sageli äikeseärev ja üllatusterohke. See kohustab meid. Ent möödunud 20 rahuaastat, mida meie ja meie naabrid on kasutanud ülesehitavaks tööks, on elatud kõigiti sobivas vahekorras. See tõsiasi sisendab meisse teatavat usku ja kindlustunnet. Sellele seltsib loogiline kaalutlus, et meie idanaabritele, kes on suur ja oma tugevuselt ohustamata, meie olemasolu ei või olla kuidagi häiriv, küll aga vastupidi. Ses teadmises võime pühitseda oma riigi aastapäeva täie otsekohesusega. Kõik riigid on vähem või rohkem isekeskis võidelnud oma iseolemise pärast, ausalt leppinud ja asunud taas ülesehitavale tööle. Meie Vabadussõda oli üks selline etapp ja näide riikidevahelisest elust, — meile muidugi äraarvamata suure väärtusega oma õnneliku lõpu tõttu. Teame, et võitlus käis kultuurrahvaste suurimate saavutiste nimel — oma iseseisvuse, vaba enesevalitsemise, kodaniku vabaduste ja isikliku vara kaitseks.

Mis ühele rahvale on hea ja ülev, ei tarvitse seda olla teisele. Iga rahvas evib erinevat mentaliteeti, sõltuvalt rassist, ajaloost ja olustikust, kus ta arenenud. Suurte jõupingutustega oleme endid üles töötnud peagu ainult ühe inimpõlve jooksul, meie — väike rahvakild Läänemere kehval rannikmaal. Selle hiiglasliku töö tulemusi majanduslikul ja kultuursel alal nii üleriigilises mõttes kui iga üksikisiku elus armastame ja hindame selleks liiga tõsiselt ja kiindumusega, et võiksimme selle kui soojendava päikesepaiste vahetada ükskõik millise uduse sügisõhtuga, uute või vanade, ent eba määra ste ideede vastu. Eestlane on individualist ja püsib sellena, sest ta põlvneb ja pärineb metsade ja soosaarte eraldavast ning mere vabast miljööst. Sellest siis ka eraomandi sügavalt juurdunud mõiste, sellest samuti külmus massimeeleolutsemiste saatel üleskuumendatava mistahes riigikorra vastu.

Muidugi, meie ei viibi endises ajas, et rahulduda eluga, nii nagu ta on, ja leppida sellega, mis kellelegi osaks saab. Tänapäev nõuab enam ja seda tänapäev ka võimaldab. Küsimus seisneb selles: kuidas, millisel määral? Ja vististi me ei eksi, kui aimame valitsuse üritusis sotsiaal-seadluse alal vihjeid sellele, mis on hädavajalik, mis on otse paratamuseks saanud meie riikliku organismi lojaalseks ja häiretevakaks koostööks. Kui kõikjal maailmameredel suu-

red murdlained kohavad, siis ei saa meiegi olla vaikne lahesopp, kuhu ahvatlevad või hukutavad tõmbetuuled ei ulatuks. Rahvas on meie riikluse kandja, ja seda kindlamini, usaldavamalt ning ohvrimeelselt, mida õiglasemalt teda koheldakse, mida vähem on temas vastuolusid, mida enam suudetakse vältida nurinaid ka sotsiaalsel alal.

Riigiteenijaskond on osa rahvast. Ka tema hingab sama õhku, nagu töotajad mistahes alalt. Usume ja loodame, et meiegi hädad — ja vähemalgalistel need on juba praegu — mõnesuguse peatse lahenduse leiavad, nagu selle vajadust märkis ka meie lugupeetud ja programmikindel peaminister prof. Uluots oma kõnes riigiteenijaile. Tühi kõht pole kunagi olnud valitsuse sõber, ja nagu Statistika Keskbüroos läbitöötatud büdžetiuurimuse andmeist selgub, kannatab osa riigiteenijaid alatoitluse all!

Kuid peatugem hetkeks riigiteenijaskonna osatähtsuse, tema positsiooni, ülesannete ja kohustuste juures, mis tal on kui kodanikkonna osal ühelt poolt ja riigivõimu teostajana teiselt poolt.

Riigiteenijaskond on sideaines riiklikus organismiss, selles suures chitises, mis mõeldud kõikide hüvanguks kõikide töövilja tulemusena. Kui see sideaines on tuim, väheväärtuslik ja otstarvet halvasti täitev, siis kogu hoone satub varisemisohtu. Peaminister prof. Uluots, vihjates samale probleemile oma eelnimetatud kõnes, ütles:

— Praegusaja riigi ja rahva elus on riigiteenijaskonnal oma tegevuselt ja ülesannetelt võrratult suur osatähtsus ning vastavalt sellele ka suur vastutus... Kõrge ametioskus, kohusetunne, ausus ning käitumise korralikkus, need on suurimad kohustused, mis ametnikkonnal lasuvad. Kui neid hästi täidetakse, siis on riigi ülesanded hästi täidetud, olgugi viimased väga laialdased.

Kuid raske on kõnelda asjust, mille sees me ise iga päev elame. Raske seepärast, et distantsi puudumisel me ei näe asju küllaldase selgusega, mispärast kaldume küsimusse liig kergelt suhtuma. Mõnelegi lugejale tunduvad sõnad ametioskus, kohusetunne, ausus, käitumise korralikkus endastmõistetavate terminitena, mida iga päev küllalt kuuldud, ja seepärast ülituttavad. Ent selles just viga seisnebki, et distantsi puudumisel hindame endid ehk üle, peame endid sageli paremaiks kui me oleme.

Ei saa salata, et küsimusist, nagu kohusetunne, armastus ja austus töö vastu, kaasinimeste kohtlemine ja suhtlemine

isekeskis, ei ole harjutud mõtlema kuigi suure süvenemisega. Sellest siis johtubki, et inimliku sobivuse asjus elame alles nii-öelda peost-suhu ja peame sageli endastmõistetavaks seda, et elame nii, nagu oleme kord elama hakanud: külmalt, endassesuletult, tuimalt. Ja oleme solvunud, kui publik peaks nurisema, administratsioon juhtima tähelepanu, kui kolleegidega tekib kokkupuuteid, kui avalik hää! ajakirjanduse näol teeb etteheiteid.

See seisukord demokraatlikus riigis on väär. Ametnikkond ja ametnik ei saa olla „inimene tupes“, sest nii ta kaotab kontakti eluga, lülitub sellest välja otsekui mingisugune võõrkeha ning satub seisundisse, kust temast ei saa olla juttugi kui sideainesest, mis peab liitma rahvast omariikluse kõikiühendava lipu alla. Tükitöölise hingelaadi väljarookimise küsimus on tänapäeval akuutsemad. Riigiteenija praegu ei tohi olla ainult riigiteenija, palgasaja, päevatöösse uppunud tolmu- ja mõtlemisvõimetu vari, vaid tulekandja omariikluse mõtte nimel, julge ja teadlik isamaalane ning veendunud rahvuslane ja ennekõike abivalmis aateline inimene iga sammul, nii töös kui seltskonnas. Selles tahame näha meie tänapäeva esmajärgulist ülesannet!

Võidakse öelda, meil pole aega, et oleme niigi tööga üle koormatud ja väsinud. Ent me kogeme, et just ühetaoline, monotoonne tegevus on igavaim ja vaimu väsitavam, vaheldus ja siirdumine omal tavalteist laadi tööle aga mõjub värskendavalt. Kui istume pikki tunde kinni oma töökohas, umbses ja pinevas, siis viime sealt koju kaasa tööruumide raskuse vaimu, kus see väsitab meid edasi kuni järgmise tööpäevani. Ja nii elame päevast päeva, kui me ise ei leiuta nii-öelda ventiili teissuguse tegevuse näol, mis meid vabastaks elukutselise töö pinevusest.

Selle raskuse vaimu kütkeis on enamik meist, leidmata kontakti eluga ja kaasini-mestega. Ent samal ajal seltskondlik, rahvast ühteliitev töö ei leia tegijaid, eriti väikelinnades ja maal, kuigi seal ametnik-inimesi küllaldaselt leidub.

Väikerahva suurim olemasolu ja endasäilitamise mure seisneb ta kultuuri ja rahvuse säilitamises. See on verehää! mis kandub põlvest põlve edasi ja seda üllamana, õilistavamana ja suursugusemana, mida süvenenum on kaasaja ühiskond. Inimene on seda kõrgem, kultuur-

RIIGIST

KUI KÄESAJA TÄIUSLIKEMAST ÜHISELU VORMIST

V. Laak

Meie pühitseme 24. veebruaril oma iseisva ja rippumatu riigi 22. sünnipäeva. Sellest olenevalt on meie ühiskondlik elu, vaatamata Maailmasõja laastavusest tekkinud elunivood allaviivate tegurite mõjule, kiiretempoliselt ja suurejooneliselt arenenud, ja meie saavutuste võrdlus endise Vene riigi kodakondsuses olelu ja omariikluse ajal annab veenva ning ümberlõkkamatu tunnistuse elu arengu suured edust johtuvalt omariiklusest.

Teadust, mis käsitleb ühisele vorme universaalselt, kutsutakse sotsioloogiaks. Sotsioloogiliselt vaatekohalt defineeritakse riiki järgmiselt: riik on originaalse valitsemisvõimuga territoriaalne sundühing. Juriidilise konstruktsiooni seisukohalt on riik õigussubjekt, mis tähendab — riik on juriidiline isik. Riigi loomus on muutuv ja mõiste relatiivne, s. o. ajast ja oludest olenev.

Riigil on kolm konstitutiivset elementi ja need on: rahvas, territoorium, võim. Riik loetakse faktiliselt tekkinuks, kui tal need kolm tunnust kõik korraga olemas on. Olevas riigis võib ajutiselt erijuhtudel üks või teine element ajutiselt kaduda, ilma et riik veel kaoks, kuid pikemaajaline ühegi konstitutiivse ele-

mendi kadu tähendab ka vastava riigi lõppu.

Riigi tekkimisviisid jaotatakse primaarseteks ja sekundaarseteks. Primaarseks loetakse selline riigi tekkimisviis, kui ühtegi riiki kuulumata rahvas, mittekellelegi kuuluvale maa-alale asudes, paneks sellel elunevate kõigi inimeste kohta kehtima oma poolt ilma ühegi välissurveta loodud võimukorra. Selliseid riigi tekkimise võimalusi käesajal enam ei eksisteeri. Seepärast tekivad nüüd riigid sekundaarselt, milleks loetakse teatud rahvahulga ja territooriumi eraldumist mõnest olevast riigist mistahes viisil, tingimusel, et eralduv rahvas eraldatud territooriumil enda jaoks ühegi välissurveta võimukorra kujundaks.

Riiki teostab oma kodanike üldhuvi. Riigi otstarbe määravad kindlaks teda moodustavad inimesed. Olenevalt oma kodanikkonna huvidest on igal riigil erinevad ülesanded.

Riigi ürgseim element on rahvas. Rahva kooselu sobitamiseks on samuti hädatarviline võimukord, sest inimestes esinevad juba ürgsest ajast peale kaks vastastõimelist instinkti: egoism ja ühinemistung, mis ühiselus suhete sundreguleerimise tarvilikuks teevad. Rändrahvas, kuigi organiseeritud olekus, ei saa veel moodustada riiki, vaid selleks peab ta teatud kindlale maa-alale püsipaikseltsel asumal. Napoleoni ajast peale, s. o. 19. s. algul tekkis esmakordselt idee teadlikust rahvusriikide asutamisest.

Rahvast on teadlaste poolt vankuvalt määratletud nii somaatiliste (kehaliste) kui ka psüühiliste omaduste alusel. Käesajal kaldutakse eelistama rahvuse kujunemisel hingesugulust, mis tekib keele, usu, kommete, kunsti, kirjanduse jne. kaudu, somaatilistele omadustele ja rahvast loetakse pikaajalise ajaloolise arenemise produktiks. Kaheldamatult aga on kindlaks tehtud, et rahvusel on suur kõlbeline tähtsus: indiviid suudab optimaalselt omi andeid esile tuua ainult oma rahvuslikus miljöös.

Maailmasõja lõpetamiseks propageeritavate ideede hulgas elustati uuesti rahvusriikide moodustamise soovitatavus, ja

sem ja egoismivabam, mida enam ta elab kaasa laiade hulkade muredega ja rõõmudega, mida enam ta tunnetab, et ta on ainult lüli samast ühiskonna inimringist, millesse teisedki kuuluvad kõigi oma eluvajaduste, tundeimpulsside ja unistuste kaudu. Juhulised loosungid või massihäällestamised ei vii meid üksi vajaliku sihini. Ajutine propaganda õletuli kustub kiiresti äripäevases tuuletõmbuses, eriti, kui peaks puhkema äkilisi tormipuhanguid. Neiks puhkudeks peame olema pidevalt, teadlikult ja sihitudlikult ette valmistatud, vormitud ja treeneeritud. Riigiteenijaskonna olemasolu on sõltuv riigi — üldisemalt võttes, rahvuse kui riigi kandja saatusest. On selge, et meie vajadused ja meie kohustused peavad kõnelema koos, või... mõlemad vaikima!

E. K.

Eesti Vabariik tekkiski maailmasõja mõl-
lus rahvusriikluse idee moraalsel alusel
oma etnograafilistes piirides.

Rahvas tervena on riigi konstitutiivne
element. Riigis, mis koosneb mitmeist
rahvust ja kus riigivõimu teostamisest
võtab osa ainult valitsev rahvas, kutsu-
takse see viimane natsiooniks. Rahvus-
riigis langevad rahva ja natsiooni mõiste
kokku.

Maa-ala on riigi kõige noorem element
riigi primaarsel tekkimisel. See on riigi
kõige tajutavam tunnus. Territooriumil
on riigi suhtes kahesugune õiguslik täht-
sus: peale antud riigi ei või ükski teine
riik ta territooriumil võimu teostada ja
kõik antud riigi territooriumil asuvad isi-
kud alluvad selle riigi võimule; teiste
sõnadega, territoorium määrab kindlaks
antud riigi riigivõimu teostamise piirid.

Riigi kolmas element — võim — on
oma algupäralt ja omadusilt kõige raske-
mini määrateldav riigi tunnus. Võimuks
kui selliseks loetakse käsuandmisvõimet.
Võimu tekkimise alused on vaieldavad:
ühed loevad selleks käsutaja tahet, teised
käsutäitjate endi psüühikat.

Riigivõim üldtunnustatult on riigi kui
juriidilise isiku tahe. Riigivõimu tekki-
mise kohta on olnud mitmesugused arva-
mused: teokraatiline doktriin luges riigi-
võimu Jumala sisseseadeks, ajalooline
doktriin arvas riigivõimu isavõimust järg-
mise gradatsiooni järgi tekkinud olevat:
perekond, sugukond, rahvas, riik; juri-
idiline doktriin arendas selle kohta kaks
alust: ühed tunnistasid riigivõimu alu-
seks patrimooniumist (maaomandist) ole-
nevat võimu, teised aga, nn. ratsionalis-
tid, lugesid selleks lepingut, toetudes muu-
seas end piiblile ja näidates, et Jumal
juutidega riigi asutamise asjas lepingu on
teinud; materialistid ehk jõudoktriini
pooldajad ütlesid riigivõimu aluseks ole-
vat inimliku jõu (tugevamate valitsemise
nõrgemate üle).

Niisama kui riigivõimu tekkimise aluste
üle, on ka riigivõimu omaduste asjas tead-
laste poolt lahkuminevaid arvamusi aval-
datud ja selgi alal on mitmesugused dokt-
riinid maksvusel olnud.

Käesajal loetakse riigivõimu peatunnu-
seks võimu originaalsust, s. o. enda tek-
kimist, iseseisvust, sõltumatust. Varem
peeti riigivõimu kriteeriumiks suverään-
sust. Suveräänsuse mõiste tekkis kesk-
ajal riigi võitlusest kirikuga ja feodaal-
korraga. Kuna riik ses võitluses peale
jäi, siis hakatigi riigivõimu muudest või-

muudest kõrgemaks, s. o. suveräänseks pi-
dama. Suveräänsuse mõiste loojaks oli
prantsuse legist Jean Bodin. Tema arva-
tes oli suveräänsuse võimu omadusteks:
ainsus, alatus ja piiramatus seadustest.
Suveräänsuse võimu piirideks olid loodus,
kõlblus ja ristiusk 10 käsu piirides. Prant-
suse filosoof J. J. Rousseau 18. s. täien-
das suveräänsuse mõistet. Tema arva-
muse järgi oli suveräänseks võimuks an-
tud riigi kogu rahva üldtahe ja see oli
võõrandamatu, jagamatu, eksimatu ning
piiramatu. Tema oligi otsese rahvavalit-
susliku korra pooldaja, sest tema defi-
nitsiooni järgi ei saa näit. riigi kodanik
omi õigusi esindajale edasi anda, s. o.,
enda eest võimu teostama volitada, samuti
polnud üldtahe siis kättesaadav, kui mõni
kodanik oma arvamuse avaldamata jättis.
19. s. tekkisid õpetused absoluutsest ja
relatiivsest suveräänsusest. Kõige viima-
sel ajal tunnustatakse aga ka riike, mille
võimul suveräänsus puudub, näit. loetakse
liitriigi osariigid suveräänsuseta riiki-
deks. Iseseisvas ja sõltumatus ühtlus-
riigis on riigivõim alati suveräänne; sa-
muti on suveräänne liitriigi liiduvõim.

Käesajal riigivõim on küll jagamatu ja
võõrandamatu. Eksimatus ja piiramatus
pole aga enam paikapidavad riigivõimu
omadused. Õigusriigis, mis on ideaalseim
riigivorm, riigivõim on piiratud õigusest
(seadusist).

Riigi kui ühingu tahe võib avalduda
füüsiliste isikute kaudu. Need füüsilised
isikud või isikute kogud, kes osa võta-
vad riigi tahte moodustamisest ja teosta-
misest, on riigi organid. Riigiorganitel
pole iseseisvat võimu. Nad on riigivõimu
avaldatajad. Riigiorganil on ainult kompe-
tents, mille piires iga organ kindlaid riik-
likke ülesandeid täidab. Kõrgemate (ot-
seste) organite võimkond määratakse
kindlaks põhiseadusega, alamate organite
(abiorganite) võimkond aga kõrgemate
organite poolt seadustega. Organeina esi-
nevatel isikutel on oma iseseisev ole-
mine ja organ on sõltumatu teda moodus-
tavast isikulisest koosseisust või muuda-
tustest selles. Oma koosseisu kujundami-
selt jagunevad organid: isikulisteks (ük-
sik isik) ja kollegiaalseteks (isikute ko-
gu). Ühe ressoori organid on omavahel
jerarhilises alluvusvahekorras, kusjuures
organite kompetents ülalt allapoole ast-
meliselt kitseneb.

Riigivõimu funktsioone võib klassifit-
seerida nende sisu (olemuse) järgi: sea-
dusandluseks, täidesaatmiseks (valitsemi-

seks) ja õigusmõistmiseks. Seejuures kriipsutatakse alla, et riigis on ainult üks riigivõim ja selle ainsa võimu funktsioonid eristatakse eelnimetatud viisil. Peale selle on riigivõimul veel erakordsed funktsioonid, mis on sõjategevus ja diplomaatia sõja ajal.

Prantsuse riigimees Montesquieu püstitas 18. s. teesi, mis praegugi veel paika peab, ja see on: Inimesed, kes võimu evivad, omavad kalduvuse võimuga liialdamiseks. Sellest teesist lähtudes pole vabadus kunagi kindlustatud, kui võimu teostab üks organ, olgu see siis monarhh, aristokraatlik kolleegium või kogu rahvas tervikuna. Seepärast on vabaduse kindlustamiseks, teiste sõnadega normaalseks riigielu arenemiseks tarvilik võimu funktsioonide lahutamine — iga võimu funktsiooni teostamine iseorgani poolt — ja tasakaalustamine, mis ilmneb ühe organi õiguses teise tegevust kontrollida ja teatud piires pidurdada.

Riigivorme eraldatakse üksteisest selle järgi, missuguste organite kätte on usaldatud riigivõimu funktsioonide teostamine ja milline on nende organite õiguslik seisund.

Ajalooline doktriin nimetas riigivorme, riigivõimu teostavate isikute arvust lähtudes, monarhiateks (üks isik), aristokraatiateks (parimate kolleegium), demokraatiateks (kogu rahvas). Juriidiline doktriin loeb riigi monarhiaks, kui riigipea on pärilik ja vastutamata; vabariigiks, kui riigipea on kas valitav või see puudub üldse.

Vabariigid liigituvad: otsese rahvavalitusega ja esinduslikeks vabariigeks. Viimased omakorda võivad olla kas riigipeaga või riigipeata. Riigipeaga vabariigid kutsutakse konstitutsioonilisteks, kui riigipea valitakse sõltumatult parlamendist, ja konstitutsioonilisparlamentarseks, kui riigipea valitakse parlamendi poolt.

Iga omaette eksisteeriv riik on ühtlusehki unitaarriik. Liitriik ehk föderatsioon koosneb osariikidest ja liidu ning osariikide vahel on kindlaks määratud liidu põhiseadusega. Konföderatsioon on riikide liit lepingulisel alusel, kusjuures konfödereerunud riikidel on mingi ühine riigivõimu teostamise organ. Lepingu alusel võib peale konföderatsiooni kujundada igakujulisi riikide liite, seejuures sellistel liitudel pole ühiseid riigivõimu teostamise organeid.

Diktatuuri ei loeta eriliseks riigivor-

Pakase õöl

Kui veriketas laskub uttu päike,
Ja puude õhulises hõbehärmas
Meel härras püüab kiirte viimseid käike.
Lemm oksalt tuules varisema kärmas.

Maad katval valendaval lumilinal
Näed libisemas õhtu lillat varju,
Ja ülal taevavõlvi avat sinjal
Lööb varsti helendama tähesarju.

Haudvaikes öös kord äkki plaksub
kuskil,
Kord huikab vile, kostab mürin kauge;
Samm krudiseb, mul rutt — külm rõhub
põskil,
Ja mõtteid kõidab kodutuli lauge.

Ei kuule loomahüüdu, linnutiibu.
Kas kõik nad leidnud varjulise pesa,
Kus soojustes võib teineteise vastu liibu?
Kas surm ei muuda hauaks mõne pesa?

Veel korstnaist suitsukoonlaid hõljub
üles.
Neis nagu palveid tõuseks taeva poole:
Maa ilma, Issand, kas võid kanda süles
Ja olla hoidjaks elavate soole!

11. II 1940.

K.

miks, vaid valitsemisviisiks. Diktatuur idealiseerib valitsemise teostamist ühest tahtest. Diktaatori surmaga diktatuur kaob.

Valitsemine riigis võib toimuda tsentraliseeritult või detsentraliseeritult, seejuures bürokraatlikult või omavalitsuslikult või segasüsteemi järgi.

Riik pole äärmine ühiselu arenemise staadium. Elu arenemisel võivad tulevikus kujuneda parimad inimeste ühiselu vormid. Riik aga on kõigest meie tuntuist ja praktiliselt teostatavaist käesaja ühiselu vormest kõige parem. Seepärast peame meiegi oma Eesti Vabariiki kõigiti armastama, hoidma ja kaitsma ning tema tugevdamiseks kõik meist võimaliku tegema.

Meie postlased, riigi sideala teostajad, riigi närvikava korrashoidjad, saame oma riiki tugevdada ja talle kasulikud olla oma ametikohustuste ideaalse täitmisega rahva teenindamise alal. Anname kõik selleks igaüks oma hinges veelkordse töötuse meie riigi aastapäeva puhul praegusel sõjaajastul.

Ruumide temperatuuri kontrollitagu!

Kütte-kokkuhoiu-preemia on ette nähtud selleks juhtumiks, kui kütteainet kulutatakse vähem määratud normist. Sealjuures on endastmõistetavaks eeltingimuseks, et ruumide temperatuur peab olema nõutaval tasemel.

Nagu tööjõu kokkuhoidmiseks pole lubatav osa tööd lihtsalt tegemata jätta, või töökvantumit tegelikkusest suuremana näidata, nii ei või ka küttepreemiat hankida sel teel, et ruume alakõetakse, aruandes küttepuude ülejääki näidatakse ja niiviisi premeeritud ratsionaalset majapidamist ainult paberil tehakse.

Tööd tegemata jätta ei saa, sest iga tööd kontrollitakse ja isegi mitmekordselt. Ruumide temperatuuri aga pärast kontrollida ei saa ja sellepärast esineb siin suuri kõrvalekaldumisi, nii saavutatakse normaalne temperatuuri kõrgus mõnedes asutistes ainult harukordadel ja seda mitte ainult tänavusel külmal talvel, millal see on veel vabandatav, vaid ka eelmistel võrdlemisi soojadel talvedel.

Järelevalve temperatuuri üle on küll pandud asutiste ülematele, aga kuna nad on ühtlasi kütte korraldajad, siis kontrollivad nad tegelikult iseendid, ja kui ülem ühel või teisel põhjusel ruumide soojust tarvilisel kõrgusel ei hoi, siis ei saa asutises teda keegi selleks kohustada ja

järeلكontrolli teel pole ka midagi teha, sest ruumide temperatuure kuhugi üles ei määrgita. Jääb üle veel võimalus esineda Postitalitusele kaebusega ülema peale, kuid see näiliselt lihtne tee on tegelikkuses siiski nii okkiline, et kaebusele eelstatakse ravimist haiglates ja mudaravilates.

Temperatuuri registreerimise sisseseadmise vastu pole põhjust olla ka asutiste ülematel, kes ruume korralikult kütavad ja puude kokkuhoiu tõelisel ratsionaliseerimise teel saavutavad, sest korralikult tehtud tööd ei karda mingisugust kontrolli.

Ka ei saaks kellelgi siis olla midagi selle vastu, kui kokkuhoiu preemiast asutiste ülematele määrataks nende hoolikuse eest kohane osa.

Temperatuuri kontrollimise küsimus pole kaugeltki tähtsusetu pisiasi, vaid tegur, mis täit tähelepanu väärib ja kohest lahendust nõuab.

Käesolevad read on ehk liigsed kesk-küttega asutiste kohta, kuid siin toodud asjaolude kirjeldamisel on silmas peetud just ahjudega kütavaid asutisi. Pf.

Kutseühingu Keskjuhatuse teadaanne osakondadele

Käesolevaga teatame, et Kutseühingu majandusaasta riigi majandusaastaga kokkukõlla viimise järeldusel tuleb osakondadel täita põhikirja § 18-da eeskirja mitte kalendriaasta, vaid tegevusaasta kohaselt, lugedes aasta 1-st aprillist kuni 31-se märtsini. Samase arvestuse kohaselt kutsutakse kokku ka järjekorraline kongress.

Keskjuhatuse.

Võib rohkem maksa...

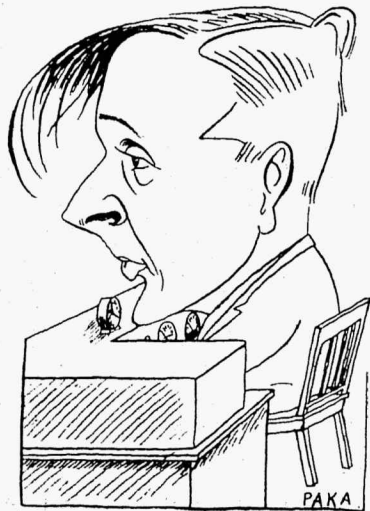
„Kas nüüd tuleb ikka 15 sendi eest kirjale marke panna?“ küsib külanaine-margiostja ametnikult.

„Ei, läheb veel kümnesega,“ vastab ametnik. „Noh, kudas nii! Lehes seisis ju, et kirjad lähvad kallimaks. Raadjus öeldi kah.“

„Praegu käivad veel endise taksiga.“ Pärast hetkelist vaikust ja vaadeldes kirja käes sõnab kirjasaatja:

„Ei ma usu sind ühtigi. Mul tähtis kiri saata; panen vähe marke peale, jääb toppama ja võetakse trahvi. Andke mulle ikka 15-sendine mark.“

Ja nagu vabanduseks lisab äraminekul juure: „Harva kirjutatan, eks ma või siis rohkem maksa.“

Kaarel Serka

Taevalikemad helid tulevad raadio kaudu — ah, kui põrgulised vahel ei häiriks! — Mu armsaim paik maailmas on siiski Rannaraadiojaam.

KEILA

Kes teda ei tunneks meie noorimate linnade hulgas! Kuid kui küsida, mis on ta omapära, mis teda iseloomustab hiljuti tõusnud linnade reas, siis vastaja võib sattuda esimesel hetkel kimbatusse. Elva kohta võidakse ütelda, et ta on suvituslinn, Kunda, Kärkla, Sindi ja Möisaküla omavad teataval määral tööstuslinna ilmet neis asetsevate suuremate vabrikute tõttu jne. Muidugi ei tule siin kõnesse sääranne pisut vanem linn, nagu Türi, oma ülemaailmselt tuttava raadiojaamaga ja pilvedesse küündiva raadiomastiga. Tundes Keilat ja ta ümbrust võime sellise teiste linnade vaatluse kaudu, kui seda jätkata suurema põhjalikkusega, avastada mõnegi joone Keila omapärast. Kuid pöördugem siiski Keila enese poole.

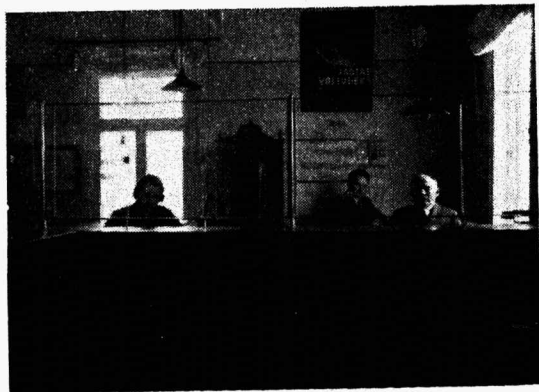
Keila Postkontor.

Keila on üks neid põliseid maarahva keskusi, oma kihelkonna vaikselt tuksuv süda ja ärgas aju, kuhu on koondunud linna oma ja ta ümbruskonna rahvale tarvilikud riiklikud, omavalitsuslikud, majanduslikud j.t. asutised, nagu postkontor, kool, kirik, pank, piimatallitus, politsei, apteek, kauplused jne. Keila on Eesti ürgsemaid maakohti. Ta on seda nähtavasti olnud juba muistsel iseseisvuse ajal. Maa vallutajad on hävitanud meie muistsed asulad. Neist asulatest jutustab veel nüüdki Ohtu linnamägi Keila lähedal kesk rabu. Kohaliku muistendi järele võivat veel praegugi näha Ohtu linnamäel linna maju, kui minna mäele Keila kiriku poolt. Seejuures on tingimuseks, et ei tohi pilgutada silmi. Huvitavaks kirjalikuks ajaloolallikaks Keila kohta on „Taani hindamise raamat” (Liber Census Daniae). See kõneleb Keila vasallide sugukonnast a. 1312. Need vasallid on olnud sõltuvuses Tallinna komtuurist. Nii on juba aastasadu Keilal olnud suhtlemine Tallinnaga. Keila mõisa nimetab sama raamat esimest korda 1433. a. ja mõisa juures asunud külast kõneldakse 1497—1549. a. Pärast seda ei mainita enam küla. Sellest järeldatakse, et küla liideti mõisaga. Keila nimi on samuti pärit igivanast ajast. Kegel, nagu kutsusid Keilat meie kadakad ja nende järele ka venelased, on sakslaste hilisemaegne eesti algupärandist tekkinud sõnakuju. „Taani hindamise raamat” annab paigale külmekond erinevat nimekuju, kuid nende hulgas

puudub Keila. Esinevad nimed nagu Keikel, Kaikele, Keikakulle, Keigel, Kegele, Keghele ja lõpuks Kegel.

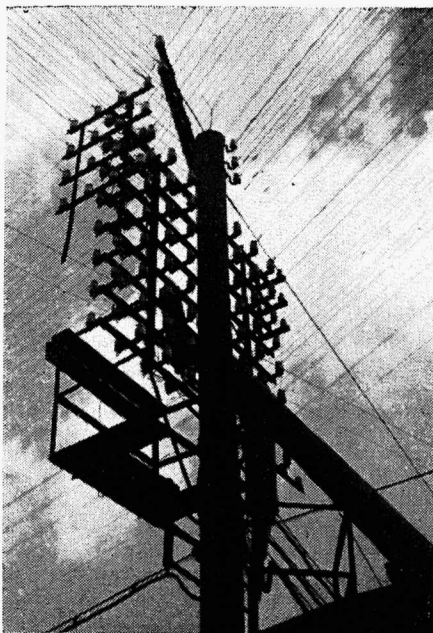
Keila elu tuiksoonteks on raudteed ja maanteed, mis moodustavad sõlmpunkti. Need on ülitähtsad tegurid ka Keila postikorralduse ja postiliikluse arenguloos. Raudteed vaid riivavad linna, kuid maanteed läbivad linna südame, kus asetseb ka postkontor. Suured teed hargnevad siit Tallinna, Paldiskisse, Haapsallu. Postijaamade ajastul ei puudunud Keilas hobupostijaam ja sel ajal võidi neid teid nimetada õigusega postmaanteedeks. Kuid nüüdki, millal ammu ei näe enam vuramas romantilisi „tilisange” reisiatega ja uhke postipoiss ei söida külast külla, linnast linna, liigub neid maanteid kaudu post — tõsi küll — proosalistel autobustel ja jalgratastel, kuid talvel ikkagi veel hobustel.

Harjumaa maastikupilt Keila lähemas ümbruses on üksluine ja nukrailmeline. Seda elustab Keila jõgi, mis moodub linnast ja mis Keila-Joal langeb mitme meetri kõrguselt paelavalt meeliharava joana alla rannamadalikku kuni kohtub merega. Keilalegi, mis on tekkinud teederistmel, kõrgemal paekiviseljakul, langeb varjuna osake sellest võlust, mida pakuvad ta ümbruskonna suvituskohad, nagu Keila-Joa, Kloo-ga j. t. Need on küll kilomeetrite taga, kuid nüüdisaegsete liiklusvahenditega päris kiiresti saavutatavad. Ametivend Keilas, lõpetanud suvel oma päevatöö, kihutab sageli sõidukil — enamasti oma jalgrattal — mõnda neist suvituspaikadest, et nautida mere ja metsade ilu, päikeseloojakut kõigi suveõhtu võludega. Kuid vabu tunde võidakse veeta ka lähedase jõe ääres. Kellel on kalastaja rahulikku verd, see kaob jõepuhmastikku. Karastust võidakse leida suvise leitsaku ajal ka jõevees, mis voolab vaeu märgatavalt, nagu püüdes mitte häirida ümbruse heinamaade ja talupõldude vaikust. Matkatagi võidakse piki jõge. Ja kui on kaotatud silmist sillad, veskitamm, väike saareke allpool kivisilda ja härra Martin Lutherus, kes pronksist kujuna on astunud kivisambale ja seal seisab, tõstes ähvardavalt-hoiatavalt kätt taeva

Postkontori operatsiooniruum.

Istuvad vasakult: prl. A. Vinkel, N. Ridali ja kontoriülem O. Liblik.

Keila Postkontori sisenduspost.

poole, siis võidakse rännata jõekaldal hulk kilomeetreid mere poole, ilma et pilk tarvitseks kiinduda mingile erakordsele pildile. Nüüd on Keilalastele matkavõimalused mere suunas vist piiratud. Eks siis siirduta enam Vasalemma poole. Ja Tallinn on ju nii ligidal.

Post, telegraaf ja telefon Keilas on arenenud rööbiti kogu meie maa majandusliku ja kultuurse elu tõusuga. See areng on olnud kiire omariikluse aastail, eriti telefoni alal. Vene ajal töötas Keilas postijaoskond, nagu paljudes teisteski alevikkudes ja alevites. See avati 1898. a. Kulbi majas raudteejaama juures. Posti-telegraafijaoskonnaks muudeti asutis a. 1909. Praegusse asukohta Sarmo majja, Kiriku pl. 8, kolis pt.-jaoskond 1910. a. Sellal oli Sarmo maja just valminud ja ruumid kontori jaoks olid eraldi juurde ehitatud. Maailmasõja algul oli asutise tegevus niivõrd kasvanud, et pt.-jaoskond muudeti kontoriks. Sõda tõi kaasa tõusuperioodi, nii et kontori koosseis kasvas rekordiliseks — 15 inimest, neist 4 postiljoni. Saksa okupatsioonivõimu saabumisega, mis halvatas elu kogu meie maal, tuli järsk tagasilöökk. Saksa sõjaväelased võtsid täielikult oma kasutusse telefonikeskjaama ja lahutasid ta postkontorist. Telefonikeskjaam, mis varem täitis ainult vene sõjavägede tarvidusi, jäi edasi Sarmo majja, postkontor aga viidi tagasi Kulbi majja raudteejaama lähedale. Postmeistriks oli hr. Rosenstein kuni Eesti iseseisvuse alguseni. Eestiaegne postkontor avati 23. XI 1918., millal kontori võttis üle Rosensteinilt A. Voll, kes oli ülemaks kuni aprillikuuni 1920. a. A. Vulli ametisse astumisel liideti uuesti post, telegraaf ja telefon kontori praeguses asukohas. Tol ajal kuulus kontor IV järku ja peale ülema olid teenistuses veel pr. Dunkel, postiljon A. Tuurmaa ja telefonist-montöör A. Lall. Pärast seda juhatas kontorit õige lühikest aega praegune Jõhvi Postkontori ülem G. Lepp. Alates maikuust 1920. a. kuni 1932. a. oli ülemaks J. Berg-Grünfeldt. Lõpuks oleme jõudnud praeguse koosseisuni. 1932. a.

peale juhatab kontorit O. Liblik, kes agaralt võtab osa ka omavalitsuslikust ja seltskondlikust tööst Keilas. Edasi kuuluvad kontori koosseisu ülema abina H. Sool, van. meh. P. Köhelik, meh. O. Elme, van. postiljon A. Tuurmaa ja naisametnikud: A. Vinkel, S. Otsnik, M. Tiismaa, O. Pöder ja D. Lemberg. Seega on koosseisus 10 teenijat, kuna normidekohane isikkond 1939. a. oli 12 töäjõudu. Kontori elavaks ajalooraamatuks on A. Tuurmaa, kes teenib Keilas pidevalt alates 1908. a. Ta võib jutustada mõndagi huvitavat, näit. kuidas enne Maailmasõda veeti posti hobustega raudteejaama ja kontori vahel. Hobustel tilisesid lõbusalt kellad ja posti saatis alati kaks isikut, neist üks varustatud pika mõõga ja revolvriga. Vene ajal, kui oli ehitatud raudtee kuni Haapsaluni, liikus postvagun ainult Tallinn—Haapsalu vahel. Paldiskisse määratud posti võttis Keila kontori postiljon postivagunist ja sõitis sellega iga päev, ka pühapäeviti, Paldiskisse, kus andis posti üle sealsele kontorile. Sellal juhtus, et tuli vedada ka keisri isiklikku posti. Keisri kirjad veeti erilises korras väljaspool postkotti ja need märgiti ka postiveokirjale eraldi.

Post ja telefon annavad Keilale peaaegu võrd-selt tööd. Posti vahetatakse rongidega mitu korda päevas. Väga elav on tegevus telefonil, eriti suvel, kui ümbruskonnas on külluses suvitajaid. Kontori kasutada on maja alumisel korral kaks ruumi, kui mitte lugeda üht pisikest pimikut, mida kasutatakse küll arhiivi jaoks. Peale selle leiduvad alumisel korral kontori-ülema eluruumid, kuna ülemisel leiab ulualust Harjumaa t.-t. võrgu 4. jaoskond. Ruumid on kontori järjest kasvava tegevuse jaoks üpris kitsad. Krunt kontorihoone ehitamiseks on küll olemas, kuid millal seal kapsaste, kaalide ja muu juurvilja asemel kord kerkivad maja müürid, seda vaevalt keegi võiks ennustada. Lõpuks ärgem unustagem neid kahte tamme, mis sellele krundile Keila postlased on istutanud Vabariigi Presidendi auks. (Fotod Keilast — P. Kannult.)

Tartu postiteenijaskond saab klubi

Telefonivõrgu ülema hr. A. Siidami algatusel olid Tartu postiteenijad 6. veebr. kokku tulnud, et arutada teenijate ühise einelaua avamise küsimust.

Einelaua asutamise mõte liikus teenijate seas kauemat aega. Kuid selle teostamist takistas asjaolu, et Tartu Postkontori ruumid, kus varem asus ka Tartu Telefonivõrk, olid kitsad, mis-pärast polnud võimalik leida ulualust einelauale. Uue hoone valmimise järele, kuhu Tartu telefoni-võrk hiljuti asus, ja postkontori remondi läbi-viimisega lahenes ruumide kitsikus, mille järele asuti kohe einelaua küsimuse lahendamisele.

Koosolijad tunnistasid üksmeelselt hädavajalikuks, et teenijate einelaud saaks avatud võimalik lähemal ajal, kust oleks võimalik saada korralikku toitu mõõduka hinnaga teenijatel ja nende perekonnaliikmetel.

Seoses sellega arutati küsimust, kes võtab einelaua korraldamise ja juhtimise enese peale: kas kutseühingu Tartu osakond, tehnilise ala teenijate kutseühing või selleks moodustatud uus organ.

Postlane malereisil Argentiinas

Kerese-voimustus – Turniirimuljeid – Argentiina elust-olust

J. Törn

3

21. aug. kell 5.30 aetakse laeval üles. Kell 6 kontrollib meid Argentiina arst. Maksame jootraha laevateenijaile. Buenos Aires, meie reisisiht, võtab meid vastu jaheda õhuga. Laevale tuleb Arg. Maleliidu esimees, kes tervitab Kerest prantsuse keeles. Lehed on Kerese-vaimustuses, teda usutletakse, pildistatakse, kirjeldatakse. Meie esimene käik pärast hotelli jõudmist on Eesti konsulaati, kus meid võtab vastu konsul Halvorsen ja abikonsul Gutmann ja veel teisedki eestlased. Kell 20.00 kutsutakse maletajad raadiostuudiosse, kus Keres peab eestikeelse kõne, mida kuulab ka kohalikke eestlasi Eesti Seltsis „Estonia“, kuhu jõuame kohe pärast esinemist raadios.

Pärast paaripäevalist puhkust tuleb meie töölerakendamine. 23. augustil määratakse meid võistlusgruppidesse ja sama päeva õhtul toimub „Politeama“ teatris pidulik Rahvaste Maleturniiri avamine Argentiina presidendi poolt ja mealealoo suureulatuslikum võistlus võib alata 27 esindusmeeskonna vahel, kelle kõrval võistlevad veel 20 maailma parimat naismaletajat. Eesti meeskonnal oli eelgrupis algul õnne, ta võitis tugeva Rootsi 3:1, edasi ei tahtnud mäng sobida, kuid lohutusime sellega, et eelgrupis pole tähtis vallutada liigseid punkte. Aga ka lõppgrupis ei tulnud kohe edu. Matšid lõpesid kas kaotusega, õige küll — minimaalsega, või viigiga; kolmel korral saabus siiski võit 3:1. Kuid neli vooru enne suure heitluse lõppu algas võimas tõus, mis tõstis Eesti meeskonna rahvasteturniiril keskseisust kolmandale kohale. Oleks ehk kõrgemalegi tõusnud, kuid

meeskonna kolmanda laua mees Schmidt saavutas vaid 33% oodatava 60% asemel.

Turniiri organisatsioon on väga hea. Kõiksugu tabelid võimaldavad ülevaate turniirist. Iga päev ilmub Turniiri Bülletään. Tähtsamad partiid demostreeritakse ja antakse seejuures seletusi, millest asjahuviline võib palju õppida. Iga meeskond ja iga naismaletaja on tähistatud edutabelis ja malelaua juures ka rahvuslipuga. Naismaletaja Sonja Graf oli aga kodakondsuseta ja korraldajad ei osanud talle muud panna nime kõrvale kui musta lipu, mis teatavasti on meriröövlite embleem.

Argentiina Maleliit teeb reklaami. Kahes kohas ripub üle tänava tuhandetest lampidest koosnev ketas, millel on ratsu kuju ja pealkiri „Rahvasteturniir. Argentiina Maleliit“. Kolmandas kohas kutsutakse maletajaid turniiri külastama, kuigi korraldajail on raskusi, et mahutada tuhandeid pealtvaatajaid „Politeama“ teatrisse, kus toimuvad rahvaste heitlused 64-ruudulisel laual. Mitu korda tuli piletitemüük katkestada. Favoriitide laua juures seisab ja istub inimesi ka siis, kui ei näe midagi — tahetakse vähemalt ligidal olla, lootuses, et aja jooksul pääseb juurde. Aljechin, Capablanca ja Keres äratavad kõige rohkem tähelepanu. Publikus on ka naisi. Kuna fotograafid kippusid mängijaid liiga tulitama, keelati pildistamine mängu ajal. Sonja Grafil, maailma teisel naismaletajal, on maleline pluus: valgel taustal paistavad mustad ratsud, vankrid, odad jne.

Ühelt maletajalt küsiti, kas ta ei sooviks lühitutvust teha Buenos Airesis mõne kena neegritariga. Seepeale vastas maletaja: „Ma mustadega meeleldi ei mängi.“

Buenos Airesi malerahva seas oli liikumas sõnademäng: „Qué quieres?“ (häälda „ke keres“ — see tähendab: mis sa tahad?) Vastus: „Paul Keres“.

Rahvasteturniiri korraldamine nõudis korraldajailt suurt tööd ja palju raha. Turniir oligi võimas maleüritus. Kahvatuks jäi lõpp — vist rahapuudusel. Kurjad keeled teadsid rääkida, et võitnuks argentiinlased — nad tulid vaid 5. kohale

Leiti, et seda eesmärki võib saavutada kõige edukamalt Tartu postiteenijate klubi, kuhu astuvad liikmeks ühesugusel alusel kõik Tartu postiteenijad vaatamata sellele, missuguse kutseühingu liikmeks olid nad seni. Sel viisil võib edaspidi ka võimalus leiduda kontakti loomiseks kahe kutseühingu vahel ja nende liitumiseks. Klubi asutamise mõte kiideti häaks ja hr. Siidami poolt esitatud põhikirja projekt võeti vastu, mis läheb kinnitamisele.

Klubi juures oleks ette nähtud einelaud, lugemislaud, raadio ja mängud (male jne.).

Koosolekul valitses asjalik ja sõbralik meeleolu.

Endu Päit.

— oleks lõpp ületanud oma võimsuselt ootused.

Buenos Airesi elust-olust. Buenos Aires jätab igati suurlinna mulje. On paarikümnekordseid pilvelõhkujaidki. Liiklemine elav. Ristteedel tekivad sageli ummikud. Olalt on selles süüdi taksi autod, millel pole seisukohta ja kes kogu aeg uitavad ringi. Autode nuhtluse all kannatab kõige rohkem Raud, kes suvatseb üle tänava minna vaid siis, kui „õhk on täiesti puhas“.

Ärides on väljamüükide tõbi lööklausetega nagu „ultimaatum kõigile hindadele“, „kohutav väljamüük“, „traditsiooniline väljamüük“ jne.

Buenos Airesis on kuulsad paberossid „43“, mille suitsetajad võivad loteriil võita raha. Nende paberosside vabrikant, kes nüüd multimiljonär, olevat tulnud Argentiinasse 43 sendiga. Argentiina peso on umbes krooni vääriline, nii et Argentiina eestlasedki ütlevad centavo (sajandik pesot) asemel sent.

Meie elasime Argentiina Maleliidu külastena Avenida Palace Hotellis südalinnas. Olime kahe-kolmekesi ühes toas. Argentiina Maleliit maksis hotellile igalt isikult 6 krooni päevas. Selle eest võimaldas hotell korteri, kütte, valgustuse ja söögi. Toasisustus oli lihtne, kuid söök oli rikkalikum, kuigi ei rahuldanud söögitunnid. Hommikul kuni kella 10-ni oli kohv piimaga, kuid sellest jäime tihti ilma, sest võistlus kestis kella 1-ni õösel, millele järgnes kojutulek, einetamine kuski sööklas ja katkestatud partiide analüüsimine, nii et voodisse pääsesime tavaliselt kella 3-ks, 4-ks. Vaimu värskendamiseks kulus vähemalt 7–8 tundi, nii et hotelli peremees rikastus meie igahommikuse kohvi mittejoomise arvel. Lõunasöök oli rikkalik, sisaldas suppi, liha mitmesugusel kujul, puuvilja ja kohvi. Olgu siin öeldud, et argentiinlase keeles mõiste café ehk kohv ei sisalda piima ega koort. Kui tahtsid kohvi piimaga, siis tuli ütelda „café cortado“, mis tõlkes kõlab „lühendatud kohv“. Kes aga tahtis kohviga piima (piima rohkem, kohvi vähem) pidi ütleva „café con leche“ ehk kohv piimaga.

Argentiinlane on suur lihasööja ja lihasöömishimu saab ta kergesti ja odavalt rahuldada, kuna maal on tohutud lamba- ja veisekarjad, kes ei vaja pea mingit hoolt, kuna aasta läbi viibivad vabas looduses, ammutades ise lõpututelt lagendikelt endale toitu. Liha on maal nii odav,

et ükski karjaomanik ei pane pahaks, kui kauge rändaja tapab ühe lamba ja sööb või võtab kaasa selle liha. Ainsaks tingimuseks on — nahk tuleb kohale jätta muidu on vargusega tegemist. Maapidaja karjapidaja tapab iga päev oma tarviduseks ühe veise, ka sellest võib rändaja osa saada, sest mis õhtuks üle jääb, see läheb niikuinii raisku. Kuulsad on argentiina „asadod“, mis tähendab varda otsas küpsetatud liha kui ka selle liha pidulikku söömist. Terve loom küpsetatakse tuleleegil varda otsas ja süüakse lihakamakat paljaste kätega. Paljud ärid Buenos Airesis rakendavad varda-otsas küpsetamist, meelitades möödakäijaid.

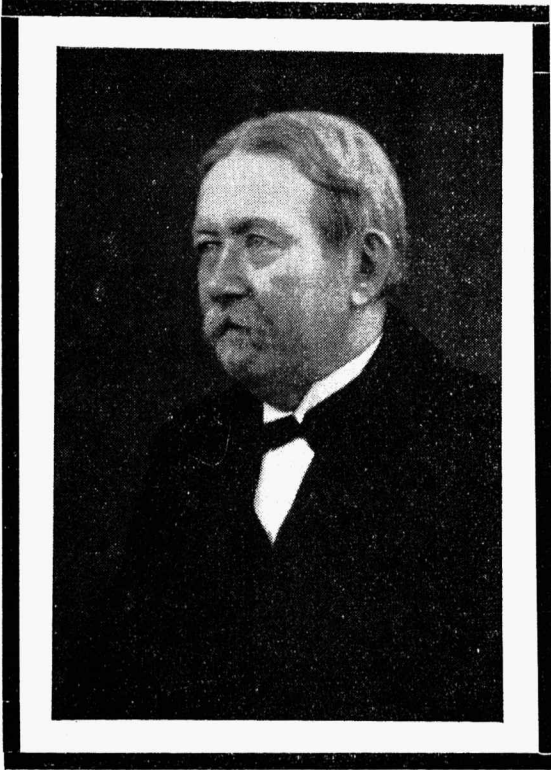
Puuviljadest torkas silma mandariinide ja apelsinide rohkus. Muide argentiina mõiste järgi august-september on talve lõpp ja puuvilja on vähe. Siiski sai osta mandariine 15 kuni 40 senti tosin ja viinamarju 60 senti kilo.

Mida joob argentiinlane? Esijoones — kohvi, mis on nii heamaitseline, et piima või koore lisandus tundus meile vaid alguses — harjumuse kohaselt — tarvilikuks. Hiljem jõime kohvi meelsamini mustalt ja nii tihti kui anti. Ka teejoomine on au sees. Sööklates serveeritakse tee või kohvi juurde tükk suhkrut, mis iga tükk eraldi on pakitud paberisse. Tee ja kohvi juurde on kohvikus rikkalik valik kooke ja torte ilusate ja teravmeelsete kaunististega: ühele tordile näiteks oli antud telegrammi välimus.

Omapärane, indiaanlastelt üle võetud jook on mate. See on teele sarnlev jook, millega tuleb harjuda, et ta maitseks. Matel olevat heategev toime organismile. Mulle ta maitse küll nagu tubakavesi. Matejoomine pole lihtne teejoomine. Võib end naeruvääristada juues matet harilikust teetassist rüübates. Matet ei tule juua, vaid imeda läbi õõnsa pulga ja matevedelik asub seejuures ühe pähkli-sarnase puuvilja õõnsas kooses. Matejoomine seltskonnas meenutab rahupiibu tõmbamist: matenõu käib käest kätte ja matepulk suust suhu.

Ka kangemaid jooke harrastab argentiinlane. Sel alal on rikkalik valik veine, konjakeid ja likööre, kuid eesti viina peaaegu ei ole. Viina saime vaid eesti seltsis, kuid seegi oli läti oma. Kõige harrastatavam jook on vermut, mille juurde kuulub suupistena kuivatatud praekartuli lehed, praetud hiina pähkliid, oliivimarjad ja tibitillukesed võileivad. Aga

Postmeister TEODOR HOLM +

In memoriam

K. a. 17. jaanuaril suri Stockholm'is üks häid Eesti sõpru — postiajaloolane K. E. TEODOR HOLM.

Auväärse vanusega postmeister T. H. sündis 9. II 1855. a. Högsrum'is Öland'i saarel. Astunud 1876. a. Rootsi postiametkonna teenistusse ja teinud läbi mitmed teenistusastmed, määrati ta 1903. a. postmeistriks Liljeholmen'isse ja sealt 1917. a. postiasutisse Stockholm 5 (Östermalm). Väljateenitud aja tõttu lahkus T. H. postiteenistusest 1922. a.

T. H. huvi postiasjanduse arengu vastu ilmes 1890. a. Upsala ülikoolilinnas, kus tema toimetusel ilmus ajaleht „Posten“.

Esimene T. H. postiajalooline töö „Svenska postväsendets ålder“ ilmus 1901. a. Westervik'is. Sellele järgnes rohkem kui 30-aastase arhiivuurimistöö tulemusena üle 3.000 lk., 9 köitelise suurteos „SVERIGES ALLMÄNNA POSTVÄSEN“, käsitledes ajajärku 1620—1718. Selles oma põhjalikkuse ja huvitavuse poolest tähelepanu vääriavas postiajaloolises suurteoses, mis valmis aastatel 1906—1929, leiavad rohkesti käsitlust ka Soome ning Eesti tolleaegsed postiolud.

Tänu T. H. püsivale ja väsimata töötahtele on Rootsi Postitalituse juures loodud suur postiajalooline arhiiv, kuhu on kogutud Riigi arhiivis tehtud ära kirjad seal leiduvatest postürikutest. Sellest postiajalooosalvest saavad väärtuslikke andmeid kõik Läänemerd ümbritsevate maade postiajaloo uurijad, mille hõlbustuseks on T. H. poolt koostatud üle 30.000 kaardist koosnev kartoteek.

Postmeister T. Holm'i võib õigusega nimetada Rootsi postiajaloo uurimise isaks. Oma üle 40 a. kestnud uurimistööd jätkas T. H. innukalt oma elupäevade lõpuni.

Elavat huvi osutas T. Holm nii Eesti postiajaloo uurimise küsimustele kui ka meil kujunemisel olevale Postitalituse Postimuuseumile.

Postimuuseum on rikastunud väärtuslike annetuste poolest T. Holm'ilt. Nimelt 1935. a. on saadud fotostaatkoopid 1708. a. üriikutest (Tallinna rootsiaegne postitemplijäljend ja Tallinna viimase rootsi postmeister J. Liunggreen'i kiri) ja 1938. a. on Stockholm'is saadud 1707. a. postitrükis, mis kujutab omaaegse rootsi ülempostidirektor Joh. Schmedeman'i poolt koostatud ja väljaantud esimest postimääruste ja postitakside kogu. Viimane on saadud pühendusmärgeme: „Överlämnas till Postmuseum i Tallinn 19. augusti 1938. T. Holm“.

Käesolevad read oma algkujul olid koostatud ja mõeldud pühendusena postmeister TEODOR HOLM'ile tema k. a. 9. veebruaril täitunud 85. hällipäeva tähistamiseks, kuid saatus tahtis seda teisiti.

Puhka nüüd rahu armas sõber! Täitugu Sinu soov, et Sinu töö leiaks jätkajaid! Hea mälestus Sinust ja Sinu suurest tööst jääb elama edasi!

Det var sorgligt, att Du så snart skulle gå hädan...

Frid över graven!

9. II 1940. a.

Jul. Bleyer.

võib juhtuda, et juuakse ka petrooleumi. Tõendagu seda järgmine tõsilugu. Keegi argentiina-eestlane P. tuli poest pudeli petrooleumiga. Politseinik oli pudeli sisust huvitatud ja küsis sõbralikult: „Mis on selles pudelis? Kas grappa?“ (Grappa on viinamarjaveinist destilleeritud kange jook). Eestlane ütles: „Eks proovi.“ Politseinik proovis tugeva sõõmu, muutus ebasõbralikuks ja viis eestlase kinni. See seiklus läks maksma eestlasele kümme krooni.

Postiasjandus on Argentiinas hästi edenenud. Seal on juba sisse seatud nõnda-nimetatud fonopost, mis võimaldab „rää-

kivate“ kirjade saatmist; poolteist krooni maksab see lõbu.

Peapostkontor on suur mitmekordne hoone. Postkasti visatud kiri satub seal kohe sortimisruumidesse. Postkaste on palju ja kirjasaatja aitab ise sortida, visates aadressi ja saatmisviisi kohaselt kirja teatud kasti. Tähelepanu pälvis kast erilise juurdemaksuga varustatud „viimsethetke“-kirjade jaoks. Telefon ja välis-telegraaf on eraseltside käes. Telegraaf teeb reklaami nagu teised äridki. Postimuuseumis on ka raamatukogu ja lugemissaal, kus saab tasuta lugeda kogu maailma ajalehti — eesti lehti siiski ei

Nohu ravimiseks

tarvitage

NASALGAN SALVI

Nasalgan-salv on hea vahend
nohu puhul

Valmistaja:

A/S. PROVIISOR JULIUS LILL
TARTU

NAISTE JA MEESTE

VIHMAKUUBESID,
kummist ja impregn.
KALOSSE,
VIHMAVARJE,
VAHARIJET,
DŽUUTVAIPU,
LINOLEUMI
ja
PUDUKAUPA

soovitab suures valikus

KULL'I ÄRI
TALLINN, VANA POSTI 8

olnud, kuid väljapanekutes paistsid silma eesti postmarkide uusimad väljaanded — üksikud margid ja blokid.

Raadioasjandus. Ringhäälingu saatejaamad kuuluvad Argentiinas eraorganisatsioonidele. Raadiokuulaja ei maksa mingit maksu oma aparadi kasutamise eest. Kas kadestate sel puhul argentiina raadiokuulajat? Mina mitte, sest argentiina raadiokuulaja ei saa ühtegi puhast saadet — kõik on reklaamiga läbi põimitud. Kuuled näiteks raadios, et sõjas on hukkunud 10.000-tonnine laev ühes tuhande inimesega ja kohe selle järel ülistatakse mõnd targaks- ja tervestegevat pulbrit, siis võib järgneda mõni hurmav tango, siis jälle teade suurpoliitikast jne.

Euroopa ja Põhja-Ameerika jaamu argentiinlane ei kuule. Huvitavad ja omapäraseid on informatsiooni-saated Berliinist, Roomast, Pariisist ja New-Yorgist, mis järgnevad vahetult üksteisele. Nende saadete abil saab argentiinlane pildi maailma sündmustest valgustatuna igast küljest asjaosaliste maade teadustajate poolt.

Argentiina raadioaparaat ei tarvitse olla kuigi selektiivne, kuna paarikümne kuuldava jaama mahutamine kesklainel ei tekita segamisi.

Buenos Airesi kinod on nii mõneski asjas erinevad eesti omadest. Esiteks kava pikkuselt. Buenos Airesi kino pakub kolm mängufilmi ühe „piletiraha“ eest, nii et seanss kestab 4—5 tundi. On olemas siiski teine sort kinosid, kus seanss kestab tund-poolteist. Nendes näidatakse ainult maailma sündmusi ja naljapilte. Piletite hinnad kõiguvad kino järgi 20 sendist kuni paari kroonini. Kinode välimus on külgetõmbav. Filmid on peamiselt Põhja-Ameerikast — ingliskeelsed, hispaaniakeelse seletusega; siiski on olemas ka hispaaniakeelseid filme. Publik elab filmidele kaasa. Plaksutatakse nähes Euroopas asuva sõberriigi kindrleid ja riigitegelasi ja vilistatakse teise riigi juhi ekraanile ilmumise puhul. Siin olgu tähendatud, et Argentiina ametlik seisukoht praeguses konfliktis on valjult erapooletu, kuid rahvas ja ajakirjandus avaldab ilmseid sümpaatiad rünnatuile ja põlastust vägivallameetodite vastu.

1. septembril vägev sireeniheli äratas buenosaireslased unest. Arvasime, et on õhualarm, kuid see osutus ühe argentiina lehe märguandeks Euroopas puhkenud sõja puhul.

(Järgneb.)

Võõra ikke alt Eesti Vabariigi postini

Kutseühingu lipp Eesti värvidega

Katkendeid H. RIKANDI mälestuskogudest

10

(Tallinna tolleaegsete ametnike hra Miku ja teiste jutustuse järgi.)

Eesti soost postiteenijate keskel valitsevast rahvuslikust vaimust andis head tunnistust juba 1. mai pühal 1917. Tallinna posti-telegraafiteenijate kutseühingu lipp, mis koos seisis punasest kangast sini-must-valge osaga lipu vardapoolses ülemises nurgas.

Et lippu Eesti värve võtta, selleks tuli kavalusega välja astuda. Kutseühingu juhatuse liikmed, eestlased Kesküla, Mikk, Uustalu, Reeman ja teised, leppisid omavahel kokku, et lippu Eesti rahvuslikud värvid peavad tulema ning tegid juhatuse koosolekul sellekohase ettepaneku, seda järgmiselt motiveerides: punane kangas, mille peal posti-telegraafi ametimärk, kujutab suurt ja ääretut revolutsioonilist Venemaad, aga sini-must-valge väli — väikest Eestit kui selle suure Venemaa osa. Selle juures kirjeldati, kui ilusat ja piltlikku muljet avaldaks säärase lipu ilmumine näiteks Peterburis või Moskvas mõnel üleriiklikul kongressil jne. See mõjus, ning lipu kuju ja värvid otsustati ettepaneku järele ainult mõne lätlaste vasturääkimisel. Nii asetati Eesti rahvuslikud värvid Vene p.t.teenijate kutseühingu lippu.

Kuni lipu valmis saamiseni, mis 1. mai pühaks oli mõeldud, ei olnud kellegi poolt juhatuse otsuse vastu midagi kuulda. Seal korraga otsustasid lätlased ja venelased 1-se mai rongkäigust (uue kal. järgi) mitte osa võtta, põhjuseks ette tuues Eesti rahvuslikke värve lipus.

Päev enne maipüha tegi Tallinna sol-datite ja tööliste revolutsiooniline täidesaatev komitee otsuseks ära keelata maipüha rongkäigule Eesti lippudega ilmuda. Peopäeva hommikul võeti see keeld küll tagasi, kuid kired olid juba möllamas. Lätlaste-venelaste protest lipu värvide suhtes ning eelnimetatud komitee keeld, mille põhjal isegi majadelt Eesti lipud maha rebiti, tegi kutseühingu lipu all rongkäigust osavõtmise võimaluse teenijaile küsitavaks, kuid eestlaste otsus oli lühike: saagu mis saab, aga minemata me ei jäta. Lipp keerutati esialgul poolestsaadik ümber varda, et rahvuslikud värvid nähta-

vale ei tuleks, kuna kogunemisplatsil Estonia teatri ees lipp juba täies suurusel lehvib.

Nüüd algasid mitmesugused ahvardused küll protesteerijate teenijate poolt, kes tänavanurkadele olid kogunenud, küll sõjaväelaste-madruste poolt. Kuid kindel otsus, et see on meie lipp ja et selle all tahame meie käia, sundis kõiki protesteerijaid lipust aupaklikku kaugusse jääma. Rongkäigust osavõtjad p.t.teenijad said sellest kõigest nagu kiuste veel enam rahvuslikku vaimustust, nii et rongkäik Vene tänaval postkontori hoone ees lauluga „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ lõppeda võis, sellest hoolimata, et lätlased ja venelased hoone akendest mürgiseid sõnu jagasid. Järgmisel päeval konstateerisid Tallinna Eesti ajalehed, et postiteenijate kutseühingu lipp oli ainuke, mis 1. mai pühal end Eesti värvides näidata oli võinud.

Tähendatud lipu, mida mul korda läks Saksa okupatsiooni võimude eest minu juures toimepandud läbiotsimise peale vaatamata varjata ja alal hoida, andsin 1919. a. Tallinna Eesti Muuseumi hoiule, et teda Eesti Vabariigi postiteenijate kutseühingu juhatusse sattunud äärmuslaste eest päästa, kes teda minu käest välja nõuda tahtsid. Mainitud muuseumist palusin teda 1938. a. Postimuuseumile üle anda, kus ta nüüd asubki oma õigel kohal, kui ajalooline ese.

„Postipost“.

Kaks eestlast kõnnib õhtul mööda Uruguai pealinna Montevideo tänavaid ja otsib postkasti. Kõik majaseinad langevad hoolsa vaatluse alla, iseäranis tänavate ristlemise kohtadel. Otsimine toimub juba mitukümme minutit, kuid mida ei leita, see on postkast. Tekivad juba kurvad mõtted, et postkastiasjandus pole veel tunginud sellesse 700-tuhandelise elanikkonnaga linna.

Lõppeks pööruti poisijõnglase poole, kellele tehti kirjalikult selgeks, et soovitakse kirja postkasti visata. Poiss viis eestlased lähedalolevale tänavate ristlemiskohale ja näitas sõrmega tänavanurgal olevale metallpostile. Eestlased vaatlesid seda posti suurima umbusaldusega, vaatlesid eest ja tagant ja püüdsid lugeda ja aru saada pealkirjadest enne kui sisendasid oma kirjad sellesse.

Ilma poisita poleks nad kunagi sellele mõttele tulnud, et säärane „post“ võib „postkast“ olla.

Ajutiste tööjoudude õigustest

Peale ametnikkude ja vabateenijate eksisteerivad meie ametkonnas veel kokkuleppe-palgalisel ehk nn. ajutised tööjoud. Juriidiliselt viimaseid riigiteenijaks ei loeta ja nad, kuigi ehk kaubeldud kuupalgalistena, ei oma riigiteenijate õigusi. Kui riigiteenijate õigused on toodud üldjoontes Riigiteenistuse seaduses, siis ajutiste tööjoudude jaoks seesugune üldkokkuvõtlik seadus puudub ja nende õigused leiavad fikseerimist laialipaisatuna mitmesugustes eriseadustes.

Kuna ajutiste tööjoudude instituit leiab meie ametkonnas üsna laialdast kasutamist, poleks vahest huvituseta tuua kokkuvõtlik ülevaade neist õigustest, millele viimaste aastate seaduste alusel võivad pretendeerida ajutised tööjoud.

1. Riigiteenijate, tööliste ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse alusel on ajutisel tööjõul õigus saada ravi ühisel alusel muude riigiteenijatega. Koos ajutise tööjõuga kuuluvad selle seaduse alla ka ajutise tööjõu perekonnaliikmed (naine, töövõimetu mees, lapsed kuni 18 a., naisteenija vallaslapsed, töövõimetud lapsed vanusele vaatamata). Seaduse alla kuuluvus loetakse alates 7. päevast, arvates tööle astumise päevast. Teenistuskohuste täitmisest tingitud vigastuste puhul aga alates 1. tööpäevast.

Ühisel alusel muude riigiteenijatega on ajutise tööjõu naisele õigus saada sünnitusabi. Ajutine tööjoud-naisteenija omab peale õiguse sünnitusabile veel õiguse palgasaamisele töölt puudunud aja eest enne ja pärast sünnitamist, kui ka töölt puudunud tundide eest imetamise ajal.

Haiguse ajal, mis takistab töötamist, makstakse ajut. tööjõule haigusrahana palk edasi esimesest haiguspäevast alates kuni tervistumiseni. Sealjuures vahetpidamata (järgimööda) kestnud haiguse puhul makstakse palka 26 nädala jooksul, korduvatel haigusjuhtudel aga 30 nädala jooksul kalendriaastas. Haigusraha makstakse kahe esimese haiguskuu jooksul kuupalk, järgnevatelt — $\frac{2}{3}$ kuupalka.

Kuna seadus näeb ette, et kahe esimese haiguskuu jooksul makstakse kuupalga suuruses haigusraha ainult 1 kord kalendriaastas, siis tuleks siin pidada silmas Sotsiaalministeeriumi seletust (ArJ II § 51), et palga vähendamisel alates kolmandast haiguskuu võetakse arvesse kõik kalendriaasta jooksul olnud korduvad haigusperioodid, kuigi need üksikult on olnud vähemad kui 2 kuud, ja et palgavähendus algab kokkuarvatud haigusperioodi kolmandast kuust.

(Teatavasti riigiteenijail väheneb teenistustasu alates 3-ndast haiguskuuast ainult neil juhtudel, kui haigusperiood on kestnud järgemööda üle 2 kuu.)

Ühekordset toetusi — sünnitusraha ja matuseraha — makstakse ajut. tööjõule samade normide järgi nagu muudelegi riigiteen.

Ajutise tööjõu surma korral on surnud teenija perekonnaliikmel (lesel ja lastel) õigus saada palka edasi 1 kuu jooksul 1 kuu palk, kui ajut. tööjoud on teeninud alla 6 kuu ja 2 kuu jooksul kuupalga suuruses kuus, kui ajut. tööjoud on teeninud 6 kuud või kauem.

2. Pensioniseaduse alusel omavad ajutised tööjoud kõik need õigused, mis muudki riigiteenijad. Nii on neil õigus saada vanadus-

tervisrikke- ja teenistustervisrikke-pensiooni — perekonnaliikmel (lesel, lastel, töövõimetul lesk-mehel) aga perekonnapensiooni. Sealjuures tervisrikkepensiooni makstakse peale 10 aastast teenistust töövõimetuse puhul, mis pole tingitud teenistuskohuste täitmisest, ja teenistustervisrikkepensiooni — teenistusajale vaatamata, kui töövõime kaotus on vähemalt 10% ja see on tingitud teenistuskohuste täitmisel saadud haigustest või vigastustest. Kui aga töövõime kaotus on vähemalt 50%, siis peale pensiooni makstakse veel ühekordset toetusraha.

Ühekordset toetusraha võidakse saada, kui on olnud vähemalt 2 aastat teenistuses ja lahkutakse (ilma pensiooniõigusega) töövõimetuse tõttu, mis pole tingitud teenistuskohuste täitmisest või selle tagajärjedest. Toetuse suurus — kas $\frac{1}{2}$ või $\frac{3}{4}$ aastapalka — oleneb sellest, kas teenija vajab kõrvalabi või mitte. Teenistuses surnud ajut. tööjõu perekonnale makstakse ühekordset toetusraha surnud teenija teenistusaja kestusele vaatamata, kui toetusraha suurus oleneb teenitud ajast ja perekonna koostisest. Kui teenija oli alla 2 aasta teenistuses — on toetusraha määraks $\frac{1}{4}$ või $\frac{3}{8}$ aastapalka, olenevalt perekonna koostisest. Oldi aga teenistuses vähemalt 2 aastat — on toetusrahaks vastavalt $\frac{1}{2}$ või $\frac{3}{4}$ aastapalka. Toetusraha saamise õigus tekib aga ainult neil juhtudel, kui perekonnal pole pensiooniõigust. Pensioniõiguslikest perekondadest on ainult neil toetusraha saamise õigus, kes saavad pensiooni teenijalt, kelle surm oli tingitud teenistustervisrikkest. Toetusraha suuruseks sel puhul on ka $\frac{1}{4}$ või $\frac{3}{8}$ aastapalka, olenevalt perekonna koostisest.

Olgu tähendatud, et siinkäsitletud õigused nii Haiguskindlustuse- kui Pensioniseaduse alusel on kehtivad vaid nende ajutiste tööjoudude kohta, kelle teenistust asutises ei loeta kõrvaltööks. Teatavasti kõrvaltööks loetakse nende ajutiste tööjoudude teenistust, kelle töö asutises kestab vähemalt kolmel tööpäeval nädalas alla nelja tunni tööpäeva kohta. Viimast liiki ajut. tööjoudude kohta on sotsiaalkindlustuse alal seadustes nähtud teatavad kitsendused. Nii kuuluvad nad Haiguskindlustuse seaduse alla ainult teenistuskohuste täitmisel saadud või täitmisest tingitud vigastuste, haavade jne. puhul ja Pensioniseaduse alusel on neil ainult teenistustervisrikke-pensiooni ja vastaval juhul sellega kaasaskäiva ühekordse toetusraha saamise õigus.

3. Ametsõitude tasu seadus võimaldab kõikidele ajut. tööjoududele sõidukulu päevara ja tarbekorral ka paigutuskulude tasumise. Tasu normidelt on ajut. tööjoud arvatud siin viimasesse, s. o. V järku.

4. Riigiteenijate tasude seadus näeb ette, et teenistusvanusetasu teenistusajana arvestatakse ka teenistus kuupalgalise ajutise tööjõuna.

See oleks siis kõik, millele seaduse alusel õigus on ajutisel tööjõul.

Nagu siit nähtub, on ajutine tööjoud jäetud ilma lasteabirahast, samal ajal kui see seadusandlisel teel on kindlustatud riigitöölisele (nii päeva- kui kuutöölisele).

E. M.

L A A S T M A A I L M A S T

HOLLANDIST.

Külmalisatasu.

Hollandi postitalitus on postiasutistele teinud korralduse, et valitsevate erakordselt külmade ilmastikuolude puhul makstaks kuni edaspidise korralduseni 10% lisatasu mõnele teenijate gruppidele, kes peavad väljas töötama kirjakande ja tehniliste tööde alal.

Juubelikingitus.

1. jaanuaril 1940. a. möödus 25 aastat Hollandi postiametkonna kujundamisest riikliku ametkonnana. Sel puhul tegi Hollandi postitalidirektor korralduse, et kogu ametkonna personaalile makstaks gratifikatsioonina ühe päeva palk.

INGLISMAALT.

Pimendamine ja teenijate puudus takistavad postiliiklust.

Briti postitalitus on palganud ametisse üle 75 000 mees- ja naisabitööjõu. Ainuüksi Londonis töötab 16 000 abijõudu.

Pärast sõja puhkemist mobiliseeriti Suur-Britannias palju meesametnikke. Nende asemele palgati abitööjõud. Kuna nad olid teenistuses täiesti vilumatud, siis tuli neid hakata ametiülesannete jaoks ette valmistama. Säärane hulgaline vilumata jõudude ametisse võtmine ei võinud sõja algpäevil jätta avaldamata halba mõju postiliiklusele. Ka pimendamine raskendab oluliselt p.-t.-t. teenistust, sest tööd, mis seni täideti harilikult öösel, võidakse nüüd läbi viia ainult päeval. Kohe sõja esimestel päevadel vähendati postkastide tühjendamise ja posti kojukandmise kordi. Peale selle on aeglustanud postiliiklust rongitühenduste harvenemine. Hoolimata kõigist raskustest on suudetud postiliiklust ka erakordsetes oludes rahuldavalt korraldada.

SAKSAMAALT.

Rängad karistused võõraste raadiojaamade kuulamise pärast.

Teatavasti on Saksamaal valjude karistuste ähvardusel keelatud kuulata välismaade raadiojaamade saateid.

Saksa kohtud on aastavahetusel karistanud paljusid selle keelu vastu eksijaid. Nii mõistis Trieri erikohus 15 kuuks vangi 45 a. Theodor Herges'i Bernkastel'ist, kes alates 7. septembrist l. a. kuni vangistuseni 1. nov. l. a. pidevalt oli kuulanud välismaade raadiosaateid. Kommentaarina sellele otsusele lisandab kohus: „Samasuguse valjusega, nagu meie sõdurid maal, merel ja õhus peavad võitlust kuni vaenlase hävitamiseni, võideldakse ka nende elementide vastu, kes vaenlase raadiosaateid kuulates teostavad

isamaa äraandmist.“ Samal ajal on Danzigis samasuguse süüteo eest karistatud 5 isikut, nende hulgas 1 naine. Kõik viis isikut on mõistetud 2½ aastaks vangi. Peale selle teatab Saksa ametlik teadetebüroo DNB terve rea isikute karistamisest pikaajalise vangistusega välismaade raadiojaamade kuulamise pärast.

TAANIST.

Nõutakse palkade reguleerimist iga veerandaasta järel.

Taani ametnike organisatsioonid on arutanud oma elusse puutuvaid majanduslikke küsimusi seoses elukalliduse pideva tõusuga. Organisatsioonid on ühiselt esinenud rahaministeeriumile ettepanekuga, arvestades vääringu ostujõu langust ja maailmasõjaaegseid kogemusi hindade kujunemisel, et valitsus võtaks riigiteenijate palgad revideerimisele iga veerandaasta tagant ja reguleeriks neid vastavalt elukallidusele.

Samasisulise ettepanekuga on esinenud ka Taani eratelefonikeskjaamade teenijad vastavaile eratelefoniseltsidele.

Taani postiteenijad abistavad Soome ametivendi.

Taani posti- ja telegraafiteenijate organisatsioon „Dansk Post og Telegraafforening“ kutsub üles kõiki oma liikmeid Soome ametivendade energilisele abistamisele. Selleks otstarbeks maakirjakandjate keskühing on andnud juba üle Taani ametiühingute keskusele 5000 Taani krooni. Ka Taani telefoniteenijate organisatsioon on annetanud 2000 Taani krooni.

NORRAST.

Soome ametivendade toetamine.

Norra postiteenijate organisatsioon „Norsk Postforbund“ on alustanud oma ajakirja „Postmannen“ kaudu ülemaalist korjandust Soome postiteenijate ja nende perekonnaliikmete heaks. Ühingu juhatus kutsub üles kõiki teenijaid jõudu mõõda osa võtma sellest humanitaarsest ja hädavajalisest abistamisaktsioonist.

PRANTSUSMAALT.

38 000 p.-t.-t. ametnikku mobiliseeritud.

Prantsusmaal on kohe sõja algul kutsutud väeteenistusse 38 000 p.-t.-t. ametnikku. Säärase suure arvu meesametnike mobiliseerimine nõuab Prantsuse postiametkonnalt erakordseid pingutusi, et p.-t.-t. teenistust korralikult täita. Võrdluseks olgu tähendatud, et Maailmasõja algul 1914. a. mobiliseeriti Prantsusmaal ainult 14 000 p.-t.-t. ametnikku. Sõjaväkke võetud meesametnike asemele palgatakse naistööjõud.

Mõningaid uudismarke

Ameerika Ühendriigid. Panama kanali, mis ühendab Atlandi ja Vaikse ookeani veed, avamise 25. a. tähtpäeva puhul on 15. aug. 1939. a. välja lastud 16 väärtusest (1—50 cent.) koosnev postmarkide seeria. Markidel on kujutatud kanal või selle ehitised mitmesugustes variantides.

Mõni aeg varem ilmus samal põhjusel 5, 10, 15, 30 c. ja 1 d. koosnev lendpostmarkide seeria, mis ühtlasi tähistab ka lennuühenduse 10. aastapäeva.

Teatavasti asub kanal Panama vabariigis ja kanali piirkond on antud Ühendriigile pikaajaliseks kasutamiseks lepingu alusel. Sellepärast väärib tähelepanu, et markidel ei eksisteeri, nagu tavaliselt, maa nimetust, vaid ainult „Canal Zone“.

Läti. Lõikuspäha puhul ilmusid 8. okt. 1939. müügile 2 postmarki: 10 s. tumeroheline ja 20 s. lillapunane, millel vastavalt kujutatud vilja-lõikaja põllusaagiga ja valmiv õun õunapuus.

Leedu. Vilniuse linna Leeduga taasliitmise mälestuseks on 28. okt. 1939. a. välja antud 4 margist koosnev seeria, nimelt Leedu riigi 20. aastapäeva puhul väljaantud margid (15, 30, 35 ja 60 cent) üle trükitud kirjaga „Vilnius 1939—X—10“.

Helveetsia Liidu rahvuspäha puhul on 15. juunil 1939. a. välja lastud 10+10 c. postmark. Mark on pruunivärviline, ülemises osas rohekashalli tooniga alumises parempoolses nurgas asetsev vapp originaalvärvides (valge rist punasel põhjal), pildil kujutatud Laupeni loss. Üleval äärel põikridadena toodud kiri „Laupen 1339—1939“ meenutab Laupeni linna läheduses 21. juunil 1339. a. asetleidnud lahingu 600 a. tähtpäeva, milles Berni kantoni talupoegadest koosnev 5000-meheline sõjavägi mõnetunnilise lahingu järele lõi põgenema 18.000 rüütlist koosneva aadliväe ja vabastas lossi 600-mehelise garnisoni piirajaist.

Tehnilise ala teenijate ühingu Tallinna osak. peakoosolek

Koosolek peeti Tallinna Telefonivõrgu ruumes 28. jaan. s. a.

Osakonna tegevusaruande 1939. a. eest kandis ette osak. juh. esimees O. Birkan, kassaaruande osak. laekur A. Englas. Kassaaruanne on viidud tasakaalu kr. 467.— peale.

Osakonna tegevuse- ja kassaaruanne kinnitati ning avaldati osak. juhatusel tehtud töö eest tänu.

Osak. juhatuse poolt esitatud 1940. a. eelarve võeti vastu tasakaalus kr. 260.—.

1940. a. peale valiti juhatus koosseisus: O. Birkan, A. Kolde, H. Pull, A. Nõmmik, A. Englas, R. Kabrits, G. Muga; kandidaatideks: J. Must, E. Sulg, J. Kull.

Revisjonikomisjoni valiti: J. Nahkur, J. Välja, R. Kesamaa.

Osakonna asemikeks asemikekogusse valiti: A. Nõmmik, J. Rips, A. Merilaid, A. Kolde, O. Birkan, A. Englas; kandidaatideks: H. Riik-oja ja Elme.

Läbirääkimiste all selgitas O. Birkan riidevarustuse saamisega üleskerkinud küsimusi ja raskusi.

Moodustati 5-e liikmeline komisjon, kes töötaks välja ettepanekud riidevarustuse riide kvaliteedi, värvuse, eraldusmärkide, kandetähtaja, väljaandmise korra jne. kohta.

Komisjonil tuleb töötada koos osakonna juhatusega ning olulisemad küsimused lahendada asemikekogu peakoosoleku ajaks, s. o. märtsikuuks.

Otsustati määrata komisjonile erakorraliste kulude puhul, kui need tarvilikud, osakonna tagavarasummadest kr. 65.—.

Peale selle otsustati anda kr. 89.— ühingu 10 a. tegevusjuubeli tähistamiseks korraldatava koosviibimise kuludeks Tallinna osak. poolt.

Traadipoiste retked

Hiiumaal Maailmasõja päevil

Suvel 1917. a., töötades mandril, olin saanud mitu käsku kiirustada töödega, et minna Hiiu-
maale, kus eelmisel aastal ehitatud telefoniliini
Kõpust Emmasteni töötavat halvasti. Sääraseid
käske ei tarvitsenud tol ajal võtta väga tõsiselt;
kiiret tööd oli mujalgi, käske ning korraldusi tuli
järjest juure, arvestamata kui palju neist täita
suudetakse. Sõjasepoole, kui olime Pärnu ja
Virtsu kandist jõudnud tagasi Haapsallu, võt-
sime kursi Hiiu-
maale, kuhu ma varem polnud
sattunud, kui mitte arvata, et kunagi poisikese-
põlves olin isaga Saaremaalt käinud Emmastes
kirikus.

Haapsalus asusime väikesele aurikule, mille
nimi oli ka „Hiiumaa“; paari tunniga olimegi
Heltermaal, kust edasi liikusime liini remonteer-
rides. Tööd oli palju, tehtud aga sai vähe ja
kergelt, sest tuli rutata. Heltermaalalt Kärda
poole läksime poole päevaga 15 km. Mõni iso-
laator vahetati, mõni post lükkati otse; postide-
vahetust üldse polnud. Jõudsimme Nauri taluni,
kuhu jäime öösiks. Uudiseks oli meile siin ja
edaspidi ka mujal, et ei keelatud öömaja ega
sööki. Mandril oli neis asjus sagedasti häda
olnud. Kuigi maarahval veel polnud puudust
toitainetest — tundus ainult vähe kitsam kui
enne sõda — aga anda ei tahetud. Ja võõraid
koheldi kahtlustavalt: tont teab, mis mehed nad
on! Igasorti tüüpe oligi tol ajal liikvel.

Hiius loomulikult olid tagavarad väiksemad,
aga ei mäleta juhtumit, et sööki oleks keelatud,
ning vigurdamist sellejuures polnud: toodi lauale
mis käepärast juhtus olema. Et võõrale peab
andma, oli enesestmõistetav. Hiljem oli meie
töörühmas ka pärismaalasi, keda kohapeal mui-
dugi tunti. Kui kord kuskil Kõpu metsatalus
õhtusöök lauale toodud ja meiega lauda asusid
ka paar Kärda meest, tegi perenaine viimastele
märkuse:

— Olete teie ka pikamaa-mehed või?... Olek-
site võinud leivakoti kodust kaasa võtta.

Nauril olime esimese öö. Magasime aida lakas
heintes. Traadipoiste öökorter on tavaliselt
lakas. Sooja ajal pole paremat soovidagi, hilis-
tugisel on elutoas muidugi mõnusam. Sagedasti
kutsutaksegi tuppa, loovutatakse mõnikord pere-
rahva voodigi.

Rännakul remondiga piki telefoniliine leidub
postkontorite ülemaid, majakamehi, piirivalvureid,
samuti ka taluinimesi, kes telefonimehi vastu
võtavad kui oodatud külalisi. Järgmisel õhtul
Kärdas oli küll vähe teistisi. Kui postihärra
kuulda saanud, et meie kavatseme postkontori
kuuris ööbida, saatis postiljoni meid sealt ära
ajama. Me muidugi ei läinud. Oli sõja aeg ning
meid oli üle kümne mehe...

Kolmandal päeval jõudsimme Tahkunasse, kus
rannapatarei kasarmutes vast nägime, kuidas
sõja ajal laialt elatakse.

Patarei meeskonnale metsa ehitatud kasarmud
ühes ohvitseride elamutega ja muude ehitistega
moodustasid seal väikese linnakese, kus ei puu-
dunud elekter ja raudteegi. Selliseid linnakesi
leidis meie randades mitmes kohas, mis vaenlase
lähenedes hiljem kõik korralikult maha põle-

tati, nii Tahkunas kui mujal, kaasa arvatud
Rohuküla sadamalinn. Aga tol ajal elati rõõ-
muga. Mis mujal puudus, mida harva näha sai,
seda oli siin külluses, nagu saia, suhkrut, kom-
potti. Sõduritepoest sai osta igasorti paberosse
endise hinnaga, kuna mujal hakati juba kartuli-
varsi suitsetama.

Meie jõudsimme Tahkunasse lõunaajaks. Vabas
õhus mändide all olid kaetud lauad rikkalikult.
Meile tehti ruumi ja meid kui külalisi kositati
väga sõbralikult. Suured kodusead tuhnisid põs-
saste vahel, kärsaga tõugates leivatükke.

— Ei taha leiba, kuradid! Otsivad saia.

— Mis saia! hõigati teiselt poolt, — kompotti
tahavad. Antigi sigadele kompotti.

Meie meelest oli nagu oleksime sattunud imede-
maale. Kui me paar päeva hiljem Kõpu side-
punkti olime tulnud, ei imestanud me enam, kui
meile pakutav õhtusöök algas kompotiga ja lõp-
pes pörsapraega. Külalislahke rahvas oli, seda
ei tohi salata. Muidu ka kenad mehed. Vaba ole-
mine valitses neis metsalaagrites. Revolutsioo-
nilist huligaansust veel ei olnud — seda saime
hiljem mujal külluses näha ja tunda.

Tahkunas juba ja nüüd Kõpu—Ristna vahel
ning hiljem Öengo külas tutvunesime teedega lii-
vas. Mitmel puhul jäime koormaga liiva kinni,
hobune ei jaksanud vedada. Ei aidanud muud,
kui osa koormast maha ning meestel kogu jõuga
kaasa sikutada. Heinakoormaid veeti seal laide
jalastega regedel, sest ratas sügavas tuhklivas
ei liigu. Kümme kilomeetrit sellist teed on terve
päeva reis.

Männik ja liiv, üksikud elamud põllulapikes-
tega — see on Ristna poolsaar. Kes rahu igat-
seb, leiaks seda siit. Mul on hiljem mitmel puhul
neil Põhja-Hiiu-
maale teedel käimist olnud, aga
kui olen tahtnud teatud metsatalu leida, pidin
igakord huupi hea õnne peale minema. Nii hästi
on asulad peidetud metsatihnikusse. Kui juh-
tud peale, on hea, ei satu tabama õiget suunda
— pole ka häda. Tuled kuhugi mujale. Leiba,
kartuleid, kala leidub igas talus. Kui lestad on
tugevasti hapud, ja teed sellekohase märkuse,
siis ei jäta perenaine reageerimata:

— Mis need lestad siis on, kui need hapudki
pole...

Ja muidugi! Kui kogu päev on oldud värskes
õhus, süüakse hea isuga nii kompotti kui hapu-
sid lesti.

Pühapäevase puhkuse pidasime kuskil Luide
ümbruse rannakülas. Mul oli teha kirjatöid, taht-
sin üksi olla, otsisin sobivat korterit. Väike
maja seisis suurte leppade all mere ääres, kuhu
läksin ennast korterisse kauplema. Perenaine
kohendas-korraldas õues.

— Võiks küll, aga ma pean ära minema. Õe-
tütrel pulmad, pean abiks minema. Mees on
merel, enam meid pererahvast polegi. Kui ükski
tahate olla?

Ma arvasin, et võiksin ka ükski olla.

Nii siis mind, võhivõõrast inimest, jäeti kodu-
hoidjaks, paluti koguni viia pörsale aeda kapaga
valmis pandud toitu, ning kui ma hommikul varem
peaksin lahkuma kui perenaine tagasi tulnud —

juhatati koht, kuhu ukse võtme pean panema. Kui järgmisel korral perenaisele inimest avaldasin, et ta oli usaldanud mind üksi jätta, tähendas ta:

— Mis asja ma sust pidin kartma! Ega sa mõni hulgu polnud — telefoni-töömehed olete. Ja sul pole sõuke nägugi peas, et koerust hakkaksid tegema...

Kõpust hakkasime korratut telefoniliini korrastades liikuma Emmaste poole mööda metsikut läant, see on läbi Hiiumaa läänerranniku metsade. Asi enesest polnud sugugi nii hull kui kartsime. Uuel ehitatud liinil olid traadid vähe üle pingutatud, mis põhjustas palju katkestusi; chitajal oli nähtavasti metsast kahju olnud, oli jättnud sellepärast sihi korralikult läbi raiumata. Aga et asjale oli teatud tähtsus antud, otsustasin seda ära kasutada. Olime viis-kuus kuud vahetpidamata rühkinud ja rassinud, nüüd võisime siin endale vähe lahendamist olemist lubada, liiategi, et meieni ei võinud ulatada ülemuse uued käsud ega korraldused. Telefoniühenduse võtmisest hoidusin, post meid seal metsades leida ei võinud.

Liiklusime tasa ja targu. Äraelamise võimalused lahedad, koguni väikesed mõnused ei puudunud. Kalameestega sai õõsel merelgi käidud, ja kellel olid jahimehe kalduvused, ei jättnud parajat juhust kasutamata. Seal nägin esimest ja vististi viimast korda elus meie metsade uhkemat lindu metsist männi ladvas istumas. Liini seadsime korda, aga kui paari aasta pärast samu radasid käisin, ei olnud ligi 40 km pikkusest liinist muud järel kui paar-kümmend posti. Saksa okupatsiooni võimud olid maha müünud kogu liini või õigemini öelda: lubanud kohalikele elanikele selle ära rüüstata, kuna liini polnud tarvis. Jõudnud Emmastesse, leidsin eest vana sõbra, mõisavalitseja, kes oli ühtlasi ka peremeheks väljasaadetud mõisaomaniku asemel. Ootamatult olin sattunud korraga härrasoludesse, nagu need valitsesid vanades mõisades. Koht tundus kuidagi väga kodusena. Ja üle Soela väina paistsid Saaremaa rannad, kust ma kord olin teinud esimese retke Hiiumaale.

Aga pikka pidu meil siin polnud.

Saabus telegraafiline korraldus: kohe sõita Lihulasse ehitama telefonijuhet Virtust Pärnu. Hobusemees, Saaremaa Kaarel, võttis traagilise poosi ning deklameeris:

— Läki ära siit Hiiumaa lihapottide juurest alla Pärnumaa kõrbenud karjamaadele, kus Saksa lennukid pilluvad pomme, mis teps ei kõlba süüa!

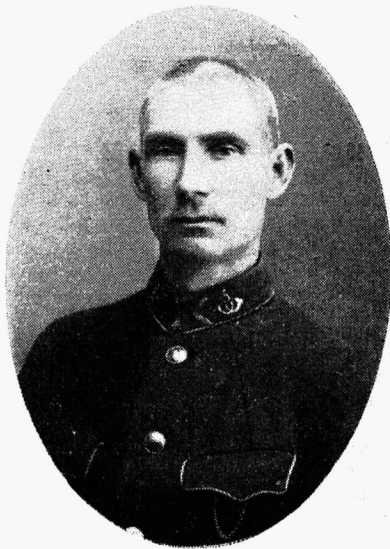
PP.

Male postlaste peres

Postlased-maletajad kipuvad võitma nõrgemaid vastaseid üleolevalt ja alahindavalt. See tasus end kätte õige valusalt järgnevates mängudes. Peapostkontoris 18. jaanuaril peetud võistlusel maadrite koondise vastu, kes turniiri tabelis figureerib viimasel kohal, postlased saavutasid napi võidu 5:3. See mäng on tähelepandav sellepärast, et üheski teises eelmises mängus polnud niipalju viike, kui siin. Nimelt mängisid viiki 4 postlast. Oma vastaseitl võitsid: Pezold, Luhaveer ja Sakk, kuna ainukese kaotuse sai Rumm.

Resultaadi 5:3 saavutasid postlased ka 12. voorus, mängides 25. jaanuaril Riigitrükikoja meeskonna vastu. See tagajärg on juba veidi

JAKOB ARDLA

1. jaanuaril s. a. lahkus postiametkonna teenistusest vanuse ülemäära väljateeninud vanem-postiljon ja Pärnu Ptk. raudvara ning muusikamees Jakob Ardlä.

Ta sündis 17. XII 1874. Räämal, Pärnu eeslinnas. Sellest ka sõprade poolt temale antud hüüdnimi „Rääma pärishärra“.

Nimetatud Pärnu Ptk. postiljoniks 14. IV 1908., kus teeninud vahetpidamata kuni lõpuni. Ta oli üks neid väheseid, kelle kohta ülemusel ega kaasteenijail ei olnud kunagi midagi ütelda; kes alati korralikult ja vaikselt täitis oma teenistuskohustusi kui hää seinakell. J. Ardlä lahkumisega on kaasteenijad kaotanud ühe tublima seltsimehe ja ametkond ühe kohusetruima teenija.

Soovime J. Ardlä'le veel pikka iga ja helgeid päevi.

parem, kuna mainitud meeskond püsib tabeli keskpaigas. Postlastest võitsid: Tepaks, Jaagusoo, Tomberg, Sakk ja Allpere, teised kaotasid. Kõige suurema üllatuse ja pettumuse alasid postlased läbi 7. veebr. Mängimisele tuli 13. vooru matš Lutheri meeskonna vastu. Postlased läksid võistlusele võidukindlalt, kuna tegemist oli ühe tabeli lõpuosas figureeriva nõrgema meeskonnaga. Sõlmiti isegi rida kihlvedusid postlaste suure võidu peale. Säärane vastase alahindamine tõi aga postlastele suure kaotuse, mis küsitavaks teeb viimaste pääsemise finaali. Matš lõppes 3:5 postlaste kahjuks. Võitsid ainult: Tepaks, Jaagusoo ja Triumph, kuna ülejäänud 5 pidid leppima nulliga. Sealjuures kaotas Luhaveer jämeda vea tõttu kindla viigipartii, samuti mängis maha võidetava (vähemalt viigilise) partii postlane Pezold. Pärast 13. vooru omavad postlased 55½ punkti. Veel on mängida 6 matši.

E. L.

Postiball jääb ära

Järjekordne postlaste seltskondlik kokkutulek traditsioonilisele postiballile, mis peeti harilikult märtsikuus, jääb tänava kuuldavasti ära erakordsete olude tõttu.

MEIE JUUBILARID

Aleksander Kura 50-aastane

Kas keegi, kes tunneb A. Kura, võiks uskuda, et ta on jätnud seljataha juba poolsada aastat. Alati nooruslikult töötahteline, peale oma kutsetegevuse innukalt tegev seltskondlikus töös, inimesena ja ka administraatorina alati sõbralik, õiglane ja heatahtlik — nii tunneme teda.

Hällipäeva hommikul, 14. veebr. s. a., kogunes Peatelegraafikontorisse õnnitlema sünnipäevalast selle kontori arvukas pere, kutseühingu tegelased ja postiteenijate laulukoor. Üteldi palju ülevaid, südamlikke sõnu ja kõlas laul.

Juubilar on Pärnumaa mehi, sünd. 14. II 1890. a. Tõstamaa v. Alustas teenistust Vene postiametkonnas 1910. a. Kuressaare postkontori mehaanikuna. Siirdus sealt mereväkke, teenis Vene Baltimere laevastikus, kus Maailmasõja ajal tegi kaasa ohtlikke retkeid. Võttis osa Eesti Vabadussõjast rindel ohvitserina. Pärast sõja lõppu astus 1921. a. Eesti postiametkonna teenistusse. Postitalituses tegutses edukalt pikki aastaid telefoni-telegraafi eksploatatsiooni juhatajana. Lõpetas 1932. a. Tartu Ülikooli õigusteaduskonna. Alates 1934. a. juhatab Tall. Peatelegraafikontorit. Peale muu tegutseb sekretärina P.-t.-t.-teenijate Kutseühingu keskjuhatuses.

Soovime A. Kurale veel paljudeks aastateks tervist, õnne ja töötahet nii oma ametiülesannete kui ka kutseühingu töö täitmisel ning isiklikus elus.

H. Treve 35-a. teenistuse juubel

Kauaaegne Rakvere Postkontori ülema abi H. Treve pühitses 20. veebr. s. a. oma 35. a. teenistusjuubelit.

Juubilar on sündinud 13. III 1886. a. Järvamaal, Esnas — praeguses Kareda vallas. Lõpetades 1904. a. Paide linnakooli, astus Treve p.-t. õpilaseks Paide Postkontorisse, kust peale õppeaja lõppu 20. veebr. 1905. a. määrati 6. j. ametnikuks Liibavi Postk., kuid juba samal aastal asub oma palvel teenistusse Võru Postkontorisse ja 1906. a. paigutatakse ümber oma palvel Rakvere Postkontorisse, kus teenib tänaseni — järgimööda 34 aastat. Trevel on olnud ülema ja kaasteenijatega alati hea ja korrektne läbisaamine, ning teda tuntakse kui ausat, kohusetruud ja vastutulelikku ametnikku. Teenete eest on H. Trevele annetatud Valgetähe V klassi teenetemärk.

Seltskondlikust tööst on H. Treve agaralt osa võtnud, olles Vabariigi algastast Rakvere linnavolinik, Rakvere hariduse seltsi ja rahvamaja esimees, Rakvere riigi- ja omaval. teenijate hoiu-laenukassa nõukogu esimees tuletõrjes jne. Iseäranis palju vaeva ja energiat on Trevelt nõudnud Rakvere rahvamaja — teatrihoone — püstitamine.

Kaasteenijad soovivad juubilarile tervist ja jõudu ka edaspidiseks ülikasulikuks tööks riigi ja rahva kasuks.

Artur Uusen 35 a. postiteenistuses

Juubilar sünd. 2. V 1885. a. Tallinnas, kus ta ka pärast linnakooli lõpetamist 1905. a. alustas postiteenistust Tallinna postkontoris. Maailmasõja ajal tegutses välitelegraafijaoskonna nr. 170 ülema abilisena. Omariikluse saavutamisel alustas teenistust meie postiametkonnas Tallinna postkontoris. Eesti Vabadussõja ajal töötas sideametnikuna operatiivstaabis. Nüüd töötab juba aastaid väsimatult Tall. Peatelegraafikontoris van. kiirtöötajana. Kaasteenijana ja töömehena on juubilar ära teeninud üldise lugupidamise nii ülemuse kui ka kolleegide peres.

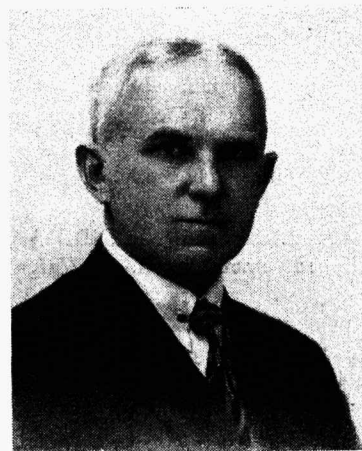
Jätkugu juubilarile veel kauaks tervist ja seniselt jõudu edaspidiseks tööks.

A. Kura

H. Treve

A. Uusen

AMETLIK OSA

NIMETATAKSE AMETISSE

Laats, Robert, meh.-vabateen. — Käina Ptk. 16. jaan. 40.
Mähkvei, Guido, meh.-vabateen. — Mäetaguse Ptk. 16. jaan. 40.
Petrov, Vsevolod, meh.-vabateen. — Narva Telef.-v. 16. jaan. 40.
Reiart, Hermann, meh.-vabateen. — Orissaare Ptk. 16. jaan. 40.
Kotkasaar, Jaan, meh.-vabateen. — Puka Ptk. 16. jaan. 40.
Zvorovski, Leonard, meh.-vabateen. — Tall. Telef.-v. 16. jaan. 40.
Morits, Nikolai, meh.-vabateen. — Tori Ptk., 16. jaan. 40.
Raukas, Paul, — postiljoniks Tall. Peapostk., 17. jaan. 40.
Puu, Ella, 4. j. am.-vabateen. — Torma Ptk., 1. veebr. 40.
Kivari, Helga, 4. j. am.-vabateen. — Elva Ptk. 1. veebr. 40.
Niggol, Marta, 4. j. am.-vabateen. — Kanepi Ptk., 1. veebr. 40.
Võõbs, Herta, 4. j. am.-vabateen. — Kuressaare Ptk., 1. veebr. 40.
Virmand, Esther, 4. j. am.-vabateen. — Narva Telef.-v., 1. veebr. 40.
Hanimägi, Meeta, 4. j. am.-vabateen. — Petseri Ptk., 1. veebr. 40.
Paltsep, Heesi, 4. j. am.-vabateen. — Petseri Ptk., 1. veebr. 40.
Mork, Marta, 4. j. am.-vabateen. — Põltsamaa Ptk., 1. veebr. 40.
Mihkra, Regina, 4. j. am.-vabateen. — Rakvere Ptk., 1. veebr. 40.
Jalakas, Sinaida, 4. j. am.-vabateen. — Rakvere Ptk., 1. veebr. 40.
Puhk, Milvi, 4. j. am.-vabateen. — Rakvere Ptk., 1. veebr. 40.
Pöder, Niina, 4. j. am.-vabateen. — Silla Ptk., 1. veebr. 40.
Kallis, Lilli, 4. j. am.-vabateen. — Riisipere Ptk., 1. veebr. 40.
Luiga, Axella, 4. j. am.-vabateen. — Tartu Telef.-v., 1. veebr. 40.
Siirak, Melitta, 4. j. am.-vabateen. — Tartu Telef.-v., 1. veebr. 40.
Raistik, Antonie, 4. j. am.-vabateen. — Tartu Telef.-v., 1. veebr. 40.
Kukemelk, Eve, 4. j. am.-vabateen. — Tõrva Ptk., 1. veebr. 40.
Lätti, Salme, 4. j. am.-vabateen. — Võru Ptk., 1. veebr. 40.
Karbe, Hilda, 4. j. am.-vabateen. — Võru Ptk., 1. veebr. 40.
Parmson, Alma, 4. j. am.-vabateen. — Väike-Maarja Ptk., 1. veebr. 40.

NIMETATAKSE AM. KANDIDAADIKS

Tiits, Eugen, ametn. kand. — Valga Ptk., 21. jaan. 40.
Terras, Olev, ametn. kand. — Valga Ptk., 21. jaan. 40.
Halling, Harald, ametn. kand. — Pärnu Ptk., 1. veebr. 40.

Michelis, Arnold, ametn. kand. — Pärnu Ptk., 1. veebr. 40.
Faber, Arnold, ametn. kand. — Pärnu Ptk., 1. veebr. 40.

PAIGUTATAKSE ÜMBER

Paal, Viktor, ametn. kand. Tall. Peapostk. — Posti Jooksv. Arv. Büroo, 1. jaan. 40, teen. huv.
Kotkasaar, Jaan, mehn. kand. Tartu Telef.-v. — Puka Ptk., 1. jaan. 40, teen. huvides.
Voorand, Eduard, ametn. kand. Tartu Ptk. — Mustvee Ptk., 3. jaan. 40, teen. huvides.
Alba, Aavo, ametn. kand. Tartu Ptk. — Rakke Ptk., 3. jaan. 40, teen. huvides.
Ala, Julius, 2. j. am. Mustvee Ptk. — Rakvere Ptk., 3. jaan. 40, teen. huvides.
Morits, Nikolai, meh. kand. Pärnumaa T.-T.-v. — Tori Ptk., 4. jaan. 40, teen. huvides.
Ong, Rein, 2. j. am. Tartu-Vaks. Ptk. — Rakvere Ptk., 5. jaan., 40, omal palvel ja kulul.
Tasa, Artur, 4. j. am.-vabateen. Rakke Ptk. — Simuna Ptk., 5. jaan. 40, omal palvel ja kulul.
Hain, Evald, 4. j. am.-vabateen. Narva Ptk. — Tartu-Vaks. Ptk., 5. jaan. 40, omal palvel ja kulul.
Norvaisch, Viktor, 2. j. am. Rakvere Ptk. — Narva Ptk., 6. jaan. 40, omal palvel ja kulul.
Zvorovski, Leonard, meh. kand. Tori Ptk. — Tall. Telef.-v., 6. jaan. 40, omal palvel ja kulul.
Ainomäe, Karl, ametn. kand. Tartu Ptk. — Sonda Ptk., 10. jaan. 40, teen. huvides.
Kirscl, Evald, meh. kand. Järvamaa T.-T.-v. — Türi Ptk. 16. jaan. 40, teen. huvides.
Tiigi, Herman, meh.-vabateen. Türi Ptk. — Tall. Telef.-v. 16. jaan. 40, omal palvel ja kulul.
Tui, Anna-Elfriede, 2. j. am. Tall. Välisp. Ptk. — Tall. Peapostk., 1. veebr. 40, teen. huvides.
Lipping, Hilja, 1-b j. am. Tall. Välisp. Ptk. — Tall. Peapostk., 1. veebr. 40, teen. huvides.

VALLANDATAKSE AMETIST

Drogat, Roman, mehaanik Tall. Telefoniv. 1. jaan. 40, omal palvel.
Ardla, Jakob, van. post. Pärnu Ptk., 1. jaan. 40, BES § 4186 põhjal, parandamatu haig. tõttu.
Saarm, August, ametn. kand. Tall. Peapostk., 10. jaan. 40, omal palvel.
Sarrand, Lembit, meh. aj. kt. Puka Ptk., 15. jaan. 40, BES § 4186 põhjal.
Viilup, Riho, ülema abi Kohila Ptk., 25. jaan. 40, omal palvel.

Teenistusjuubeleid märtsis

35 a.

Meremaa, Eduard, Tartu Ptk. ül. 24. III 1905.
Nõmmik, Juhan, Pärnu Ptk. 1-a j. am., 1. III 1905.
Taimre, Johannes, Tall. Peatel. van. kiirt., 5. III 1905.

30 a.

Pehka, Albert, Tartu Ptk. 1-a j. am., 28. III 1910.

25 a.

Vuks, F., Postital. Arbev. juh. abi, 14. III 1915.
Siska, Eduard, Otepää Ptk. ül., 14. III 1915.
Randoja, Rein, Kuressaare Ptk. 1-b j. am., 1. III 1915.
Janni, August, Tartu Ptk. 1-b j. am., 14. III 1915.
Türno, Martin, Tartu Vaks. Ptk. 1-b j. am., 14. III 1915.

Väljaandja: Posti-Telegr.-Telef. Teenijate Kutseühingu Kesksühatus. Tegev- ja vastutav toimetaja
Eduard Soo. Toimetuse ja talituse asukoht: Tallinn, Vene tän. 9; aadress: „Postisary“
pk. 266. Tallinn, 21. veebruaril 1940. a. Trükikoda „Estotruk“, Tallinn S. Karja 8.

Aeg kohustab!

Üle öö muutus Euroopa kaart
ja miljonite saatus

Iga päev toob põnevaid ja suuri uudiseid,
mis teeb ajalehe lugemise vajalikuks igale teadlikule kodanikule.

Kiirelt ja tõetruult valgustab suurajaleht „UUS EESTI“ kõiki välismaa ja kodumaa
sündmusi.

Tellides maksab „UUS EESTI“ esimesel veerand-aastal Kr. 5.—, edasi iga kuu Kr. 1,50

„UUS EESTI“

toimetus ja peakontor

Tallinn, Pikk 40

EESTI OMAVALITSUSTE JA ÜHISTEGELISTE ASUTUSTE

KINDLUSTUS-A-S.

«OMA»

SELTSI PÕHIKAPITAL JA TAGAVARAD

üle Kr. 1.125.000.—

SUUREM JA EDURIKKAM KODUMAA KINDLUSTUSASUTUS

SELTSI VALITSUS: TARTUS, OMAS MAJAS RIIA T. 35. TEL. — KODUKESKJ. 41-60

PEAESINDUSED: TALLINNAS, RAKVERES, VILJANDIS, VÖRUS, PÄRNUS,
TÕRVAS, KURESAARES JA PETSERIS

Elule lähemale...

Rõõm on lugeda „Rahvalehte“ tema alati värske, huvitava ja elava sisu tõttu. Sest „Rahvaleht“ kirjeldab elu, nagu see tõeliselt on — mitmekülgne ja ikka vahelduv.

„Rahvaleht“ ei anna uudiseid edasi kuivas protokollistiilis, vaid kirjeldab sündmusi ka nende inimlikust küljest. Ta viib meid asjaosaliste keskele, lastes kaasa elada nende tegevusele, rõõmudele ja muredele. Ja see teebki „Rahvalehe“ elulähedaseks.

Igaüks leiab „Rahvalehest“ midagi endale — erileheküljed mitmelt huvialalt, suur illustreeritud jutulisa, algupäraseid joonealuseid, toredaid naljaseeriaid, rohkesti päevakohaseid pilte jne.

Tellige elulähedane „RAHVALEHT“

Tellimisel suured soodustused. Kõik tellijad saavad „Esmaspäeva“ 15 sendiga kuus, 3 kuu ja pikema aja tellijaile on „Perekonnaleht“ ning „Ajude Gümnaстика“ poole hinnaga. Tellida saate igast postiasutisest.

Kevadhoovajaks

välis- ja kodumaa

kleidi-, mantli-, kostüümi- ja ülikonnariideid,
villaseid ja vateeritud voodivaipu, hommiku- ja supel-
mantliriideid, päevasärgiriideid, taskurätte jne.

s o o v i t a b

J. Rosing & Co.

TALLINN, SUUR KARJA TÄN. 11. TELEFON 445-84